

Leren • Ontdekken • Spelen
Sociocratische Leeromgeving LOS Deurne

Haageind 29
5751 BB Deurne
info@losdeurne.nl
0493 - 84 42 39
www.losdeurne.nl

Leren, Ontdekken, Spelen

Voor hart en ziel.

Ruimte en tijd
voor ieders
persoonlijke leerproces

Voorwoord

LOS Deurne is een sociocratische leeromgeving, gelegen in het centrum van Deurne. LOS Deurne faciliteert een leeromgeving voor hart en ziel, waar leerlingen de ruimte en de tijd krijgen om samen en zelf te leren op een manier die bij hen past.

LOS Deurne gaat uit van Natuurlijk Leren¹. Zoals ieder kind op z'n eigen tijd en eigen manier leert lopen en praten, zo kan ieder bij LOS Deurne zich ook andere kennis en vaardigheden eigen maken op z'n eigen manier en op z'n eigen tijd. Van ouders vraagt het veel vertrouwen in het individuele proces van hun kind. Het vraagt om loslaten van verwachtingen die je mogelijk had ten aanzien van hoe leren gaat. En omdat leren gewoon doorgaat buiten LOS-tijden, en kinderen vaak hun ouders spiegelen, kom je als ouder ook je 'eigen stukken' tegen. Sta je daar voor open? Voordat wij een nieuwe leerling aannemen, bespreken wij uitgebreid met ouders of zij werkelijk bewust zijn van en kiezen voor de visie en werkwijze van LOS.

Wij willen dat eenieder die deel heeft uitgemaakt van onze leeromgeving bij het vervolgen van haar of zijn weg na LOS Deurne uit volle overtuiging kan zeggen:

Ik weet wat ik waard ben

omdat

- ik de tijd en ruimte heb gekregen om mijzelf te leren kennen
- ik heb kunnen spelen en ontdekken
- ik me gezien en gehoord voel
- ik de regie over mijn eigen leven heb leren nemen
- mijn stem ertoe doet
- ik weet wat ik te geven heb

Deze schoolgids geeft inzicht in hoe wij onze visie vormgeven binnen onze leeromgeving en is tevens een praktische wegwijzer.

LOS Deurne staat ook open voor kinderen die thuisonderwijs krijgen². Overal waar in deze schoolgids 'leerlingen' staat, kan ook 'thuisonderwijskinderen' worden gelezen.

¹ https://nl.wikipedia.org/wiki/Natuurlijk_Leren

² zie bijlage 13

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Visie	6
Waarom?	6
Wat?	6
Hoe?	6
2. Samen mens zijn	8
Onze visie op de unieke mens	8
Innerlijk kompas	8
Veerkracht	8
Ontwikkeling van initiatief en verantwoordelijkheid	9
De hele mens zien	10
3. Sociocratische leeromgeving	12
Sociocratie	12
Basisafspraken	12
Sociocratische kringorganisatie	12
Sociocratische verkiezingen	13
Leren van en met elkaar	13
LOS Meeting	14
Ubuntu-tijd	14
Spiegeltijd: terugkijken	14
Visiedagen: vooruitkijken	14
Stichtingsoverleg	15
4. Onderwijs	16
Leren vanuit kracht en voorkeur	16
Rijke leeromgeving	16
Actief burgerschap	17
De verantwoordelijkheid die je aan kan	18
Ook digitaal leren	19
Leerdoelenverzamelalbum	19
Onderwijstijd	20
Leren buiten LOS	21
Stages	21
Examen en/of diploma halen	21

Doorstromen	22
Na LOS	23
5. Ondersteuning	24
Betrokken begeleiding	24
Holding space	24
Welbevinden	25
Leren keuzes te maken	26
Eerste Hulp Bij Zelfvertrouwen	26
Verbinden met je eigen kern	27
Volgen van de groei	27
Leerlingbespreking	28
Zorgvuldig en open	29
Reflectiegesprekken	29
Beeldvormende gesprekken	29
De Perspectiefkring	30
Wanneer is LOS handelingsverlegen?	31
Bemiddelingsprocedure	33
LOSlaatprocedure	33
6. Gezonde school	34
Voeding	34
Traktaties	34
Rustmomenten	35
Beweging	35
Gebruik van mobiele devices	35
Gezonde Relaties & Seksualiteit	36
Zorg voor jezelf en de ander	36
Medicijnen	36
Roken, drank & drugs	36
7. Veiligheid	37
Ruimte binnen grenzen	37
Fysieke veiligheid	37
Sociale en emotionele veiligheid	38
Jaarlijkse monitoring van de veiligheidsservaring	38
AVG	38
Onmiddellijke ontzegging van de toegang tot LOS bij onveilig gedrag	39

Schorsing	40
Verwijdering	41
Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	42
8. Ouders en LOS	43
Wat hebben we nodig van ouders?	43
Oudervereniging Filos	43
Ouderparticipatie	44
Inspraak?	44
Ervaringen delen	44
9. Kosten	46
Ouderbijdrage	46
Studiemiddelen	46
Opleidings- en examenkosten	46
Overige kosten	46
10. Aanmelding & aanname	47
Rondleiding op afspraak	47
Hart & Ziel gesprek	48
Ervaringsmomenten	48
Snuffeldagen	49
Aanmelding	49
Aanname	49
11. Je start bij LOS	51
Bijlage 1: basisafspraken	52
Bijlage 2: motie-formulier voor de LOS Kring	54
Bijlage 3: leidraad sociocratische kringorganisatie	56
Bijlage 4: Kringwijzers	60
Bijlage 5: Leidraad Perspectiefkring	67
Bijlage 6: sociocratische verkiezingen LOS Kring	69
Bijlage 7: sociocratische verkiezingen Perspectiefkringleiden leden	71
Bijlage 8: Leerovereenkomst	73
Bijlage 9: BeeldVormend Gesprek (BVG)	81
Bijlage 10: Toestemming verstrekking medicatie	83
Bijlage 11: Perspectiefkringformulier	85
Bijlage 12: Ouders en LOS	86
Bijlage 13: Thuisonderwijskinderen	88

1. Visie

Waarom?

Wij zijn een leeromgeving voor hart en ziel.

Leren

Leren bestaat uit het je herinneren van dingen
die al generaties lang in de ziel van de mensen wonen.
Socrates (470-399 v.Chr.)

Hart

Alleen met het hart kun je goed zien; het wezenlijke is voor de ogen onzichtbaar.
Uit: De kleine Prins - Antoine de Saint-Exupéry (1900-1944)

Ziel

Een organiserend principe dat ervoor zorgt dat een organisme groeit en naar iets streeft.
Aristoteles (384-322 v.Chr.)

Wat?

Wat wij doen is:

- mensen uitnodigen zich te verbinden met onze visie;
- ruimte geven aan leerervaringen;
- tijd gunnen om jezelf te leren kennen, herkennen en erkennen;
- naar elkaar luisteren op basis van evenwaardigheid³;
- er voor elkaar zijn en elkaar laten zijn.

Hoe?

Wij doen dit door:

- actief netwerkbeheer met als doel te kunnen inspelen op (individuele) behoeftes;
- ons open te stellen voor eenieder die bewust kiest voor Natuurlijk Leren;
- te streven naar zelfregulering;
- te laten gebeuren;
- te spiegelen;
- het creëren van verschillende functionele ruimtes voor:
 - binnen- en buitenactiviteiten;
 - individuele en collectieve activiteiten;
- die stimuleren en/of rust geven;

³ Wij hebben bewust gekozen voor de term evenwaardig in plaats van gelijkwaardig. We zijn per definitie ongelijk. En dat is prachtig. Juist door onze verschillen kunnen we elkaar iets bieden. Ieder van ons heeft iets te bieden en dat is allemaal evenveel waard.

- het beschikbaar hebben van voldoende bekwame begeleiders en specialisten;
- te luisteren naar het lichaam;
- het hebben van een sociocratische kringorganisatie door middel van het consent-model;
- het SPEER (Specifiek; Positief; Eigen controle; Ecologisch; Realistisch) vastleggen van afspraken;
- te steunen;
- observaties te delen met de relevante personen in een passende setting.

2. Samen mens zijn

Dit hoofdstuk beschrijft het mensbeeld dat wij in onze leeromgeving hanteren voor alle mensen.

Onze visie op de unieke mens

Mensen zijn ontdekkers, onderzoekers, kunstenaars, kunstmakers, wetenschappers, handenarbeiders – alles is in aanleg aanwezig. Elk mens is uniek. Geboren met een eigen aard en karakter, met specifieke aanleg en persoonlijke talenten.

Mensen willen anderen ontmoeten en zich ontwikkelen. Voortdurend, met vallen en opstaan. Alle mensen doen dat op hun eigen manier en in hun eigen tempo.

Wij zien ieder mens als een bron van inspiratie.

Innerlijk kompas

Mens zijn gaat over het nu; het gaat over momenten. Mens zijn gaat over keuzes maken en de verantwoordelijkheid ervoor nemen. Je als mens ontwikkelen duurt een leven lang. Het leven is als een aaneenschakeling van '*safe, brave en liminal spaces*' (zie voor nadere toelichting van deze begrippen hoofdstuk 5: Ondersteuning).

Het is een constante afstemming van je binnenwereld en je buitenwereld. Je hart en ziel dienen hierbij als innerlijk kompas om te bepalen wat jij in de wereld neer wilt zetten. Een innerlijk kompas waarmee je je interesses, wensen en

verlangens op elkaar af kan stemmen en van daaruit in beweging kan komen. Zo kun je zelfsturend leven, van binnen naar buiten.

Wanneer je innerlijk kompas om welke reden dan ook uit balans is, is er tijd en ruimte nodig om deze weer te herstellen. Als je eerst weer de weg naar binnen kunt vinden en opnieuw leert luisteren naar je hartenwensen en zielenwensen, kun je weer van binnen naar buiten leven.

Veerkracht

Een solide innerlijk kompas maakt het mogelijk om veerkrachtig te reageren wanneer je om welke reden dan ook onder druk komt te staan. Veerkracht is het vermogen om te herstellen van stress en tegenslag, waarbij (sterke) emoties kunnen worden ervaren. Het voelen en accepteren van je emoties is het begin van een veerkrachtige reactie. Het brengt je terug naar jezelf.

Veerkracht is het leren vertrouwen dat moeilijke situaties geen eindpunt zijn. Als er zich kansen aandienen, leer je je kansen aangrijpen en benutten. Hierdoor kun je groeien in zelfvertrouwen en zelfwaardering. Zelfvertrouwen en zelfwaardering maken dat je meer kan genieten van het goede wat je overkomt en dat je minder uit

balans raakt door de onvermijdelijke ervaringen van tegenslag⁴. Ze versterken je veerkracht.

Om een solide innerlijk kompas en veerkracht te ontwikkelen zetten wij in op holding space, welbevinden en betrokkenheid (zie hoofdstuk 5: Ondersteuning en hoofdstuk 6: Gezonde school).

Ontwikkeling van initiatief en verantwoordelijkheid

“Opvoeden zou er volgens Kohnstamm (1959) op gericht moeten zijn om het kind te laten oefenen met het nemen van verantwoordelijkheid voor het eigen bestaan. Hij koppelt die verantwoordelijkheid aan het steeds opnieuw leren vinden van innerlijke vrede, ongeacht de externe omstandigheden.”⁵

Het oefenen met het nemen van verantwoordelijkheid voor je eigen bestaan en voor je relaties met anderen neemt bij LOS een belangrijke plaats in, via de basisafspraken en via expliciete uitnodiging om je eigen leven te gaan leven en initiatieven te nemen. Je leert dat je zelfstandig, zelfsturend en zelfredzaam kan en mag zijn. Je leert dat je kunt varen op je innerlijk kompas en dat je over voldoende veerkracht beschikt om moeilijke situaties aan te kunnen. Je leert vertrouwen op jezelf en op de beschikbare ondersteuning van de ander.

Gaandeweg in je leven, integreer je normen en waarden die jouw richting mee bepalen. Met normen duiden we de richtlijnen aan die helpen bij de organisatie van ons dagelijks leven. Bij LOS zijn dit de basisafspraken. Met waarden bedoelen we de motieven en idealen die mensen in hun leven nastreven. Het geheel van waarden ten opzichte waarvan je een ethische afweging maakt is de ethische horizon⁶.

“Het begrip ‘horizon’ heb ik gekozen omdat ik het associeer met een houding van openheid. Een horizon verschijnt immers alleen daar waar het leeg genoeg is, om om ons heen te kunnen kijken, aan het strand of op zee, maar ook in de woestijn. De horizon is de grens van mijn gezichtsveld, maar schuift op afhankelijk van de positie die ik inneem en afhankelijk van het weer. De horizon is dus flexibel en beweegt mee afhankelijk van wat zich tijdens het afwegen van een ethisch vraagstuk voordoet. In gesprek met anderen kan mijn positie bijvoorbeeld wijzigen onder invloed van de door de ander ingebrachte argumenten of ik zie het even allemaal niet meer zo helder omdat de emoties hoog oplopen. Dat is dan een waarschuwing om mijzelf te herpakken en mijn houding van openheid te herwinnen.”⁷

Een dergelijke ethische horizon kun je ontwikkelen vanuit een goed gefundeerd innerlijk kompas. Vanuit een stevig ‘ik’ kan de blik naar buiten worden gericht, naar de ander (‘jij’), naar een groep met anderen (‘wij’) en naar de omgeving/onze planeet.

⁴ Van Zessen (2019): Zelfwaardering, p.169

⁵ Lisette Bastiaansen (2022), Aandachtige betrokkenheid als pedagogische grondhouding, p.22

⁶ Frederike de Jong introduceert de term ‘ethische horizon’: <https://ethischegespreksvoering.nl>

⁷ Frederike de Jong (2023), Kiezen voor wat van waarde is, p.83

De sociaal-emotionele ontwikkeling speelt in op de basisbehoefte van mensen tot verbonden leven. Binnen onze leeromgeving streven we enerzijds een groei in de breedte na: van 'ik' naar 'jij', van 'jij' naar 'wij' (en omgekeerd), anderzijds een groei in de diepte waarbij we gaandeweg een meer genuanceerd zicht krijgen op onszelf en de ander(en). De verwachte leeruitkomst van dit ontwikkelveld is dat eenieder op een milde en communicatieve wijze met zichzelf en de ander(en) in relatie kan treden en verantwoordelijkheid kan nemen voor die relatie. Vooral door contact te maken met jezelf, met je eigen unieke binnenkant, met je innerlijk kompas, ontdek je wat er in je leeft. Deze bewustwording oriënteert je in je relaties met de ander(en) en de buitenwereld.

*"Het product van een democratische school is een communicatieve zelfstuurder. Een mens die het leven kan leven."*⁸

De hele mens zien

Binnen onze leeromgeving nodigen we je uit te ontdekken wie je bent en wie je wil worden in een groter geheel. We staan stil bij levensvragen en gaan met elkaar op ontdekkingsstocht wat waardevol is voor onszelf, voor de ander en voor de omgeving waarin we ons bevinden. Je ervaart tevens hoe waarden en normen kunnen verschillen al naar gelang de context, je gezinssituatie en je levensbeschouwelijke identiteit.

In onze leeromgeving ontdekt eenieder in eigen tempo zijn groei en bloei en/of waar deze mogelijk stagneert. Waar nodig, bieden we tijd en ruimte om te herstellen en veerkracht te ontwikkelen. Daar waar we zien dat er weer plezier en voldoening ervaren wordt tijdens Leren, Ontdekken en Spelen, zien we een glimp van iemands innerlijk kompas.

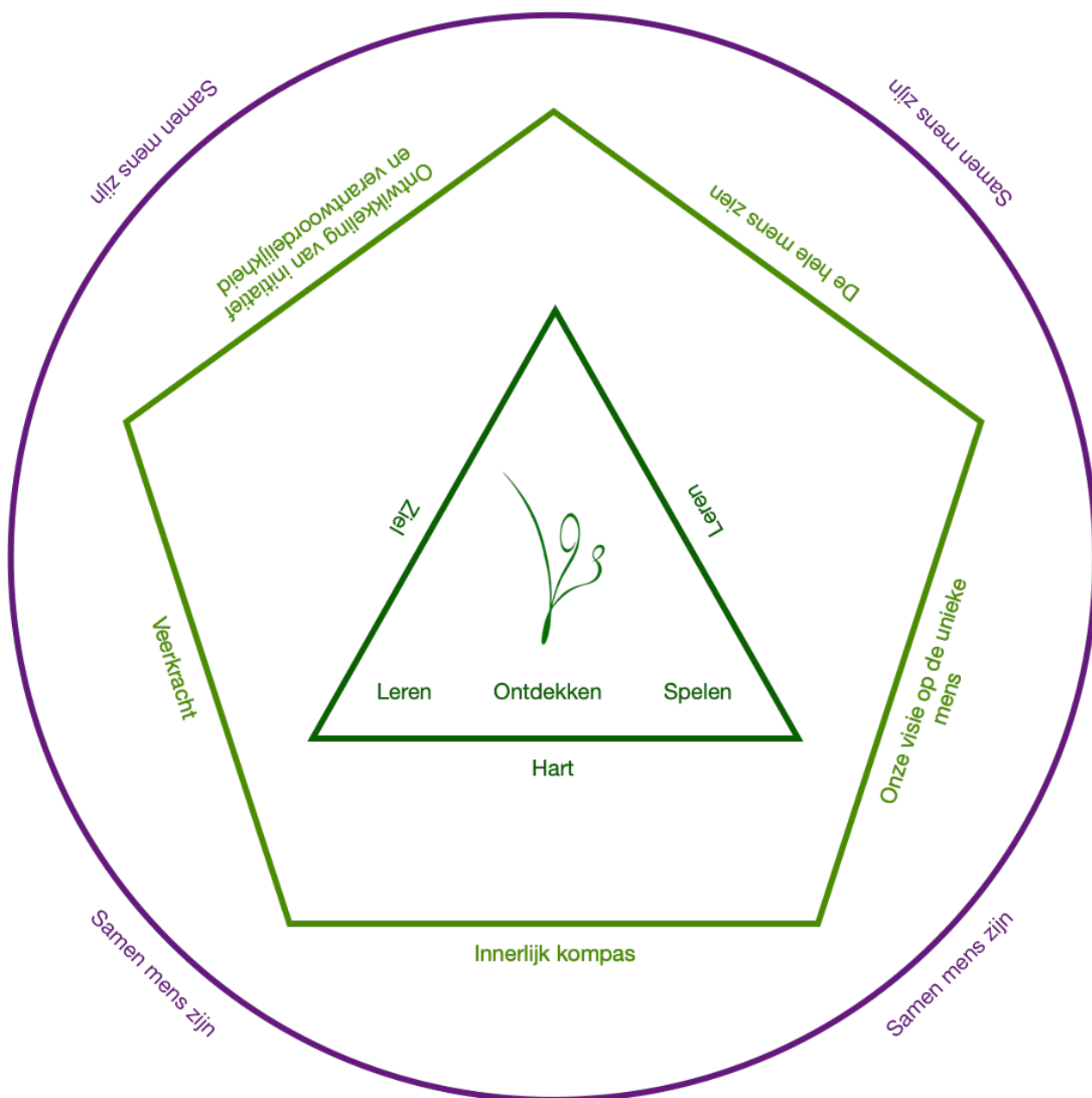
Hoewel elke stap op jouw unieke pad alleen door jou zelf gezet kan worden, betekent dat niet dat je het helemaal alleen hoeft te doen. We maken bij LOS een bewuste keuze om er voor elkaar te zijn. De invulling van 'er voor iemand zijn' kan heel divers zijn en is een subtiel proces van laten en doen (zie ook hoofdstuk 5 Ondersteuning: holding space). Alle mensen binnen onze leeromgeving mogen ontdekken en ervaren dat zij gezien en gehoord worden. Dat zij een grens of een hulpvraag mogen stellen. Dat ze bij LOS kunnen ontvangen en geven. Dat ze van waarde zijn door zichzelf te zijn en er toe doen.

Mens ben je niet alleen. Je ontwikkelen als mens kun je niet alleen. In de relatie met de ander(en) leer je je eigen uniekheid en die van de ander(en) herkennen en waarderen. Wij kiezen voor samen mens zijn.

In november 2025 schreven Annemiek en Mariken een artikel voor NIVOZ: 'Ontdekken wat het betekent om iemand te zijn'. <https://nivoz.nl/nl/ontdekken-wat-het-betekent-om-iemand-te-zijn-vrij-verbonden-en-verantwoordelijk>

⁸ Ruud van Middelaar en Marloes Vis van Heemst (2023): Een oase voor ontwikkeling, p.85. De term communicatieve zelfstuurder komt van filosoof Arnold Cornelis.

Onze visie en ons mensbeeld vormen de basis voor hoe we bij LOS samen willen zijn.

3. Sociocratische leeromgeving

Sociocratie

LOS Deurne is een sociocratische leeromgeving voor leerlingen van 4 t/m 21 jaar met een sociocratische organisatiestructuur⁹.

Sociocratie is een vorm van democratie waarbij niet 'de meeste stemmen gelden', maar 'alle stemmen gelden'. Bij LOS Deurne maken leerlingen en begeleiders gezamenlijk afspraken over alles wat er bij LOS Deurne gebeurt. Dit gebeurt in de centrale schoolkring (de LOS Kring).

De ruimte voor iedere leerling om op een natuurlijke manier te kunnen leren zit voor een groot deel in het maken van gezamenlijke afspraken: ieders ruimte houdt op waar de grens van een ander begint. Bij de ruimte om je eigen keuzes te maken, hoort bij LOS Deurne de verantwoordelijkheid om mede zorg te dragen voor een prettige en veilige leeromgeving.

Je bent nooit te jong om een motie in te dienen.

Basisafspraken

Alle leerlingen en alle begeleiders ondertekenen bij hun start de basisafspraken¹⁰ die gelden binnen LOS Deurne. Deze basisafspraken gelden altijd voor iedereen en zijn de fundering voor alle verdere afspraken die in de LOS Kring worden gemaakt. Het ultieme leerdoel van LOS is dat je leert leven in afstemming met jezelf en met je omgeving. LOS gaat over bewustwording op dat gebied en de basisafspraken helpen ons hierbij.

Sociocratische kringorganisatie

In sociocratische kringen worden gezamenlijk beslissingen genomen. Leerlingen en begeleiders kunnen over elk willekeurig onderwerp een motie¹¹ indienen bij de LOS Kring. Er wordt geluisterd naar en rekening gehouden met ieders mening¹², waardoor besluiten gedragen worden door de hele groep en het gezamenlijk doel voorop staat. Pas wanneer er geen overwegende bezwaren meer naar voren worden gebracht, kan een besluit¹³ in co-formulering vorm krijgen en met

⁹ LOS Deurne is aangesloten bij het Landelijk Platform Democratisch Onderwijs, zie www.democratisch-onderwijs.nl

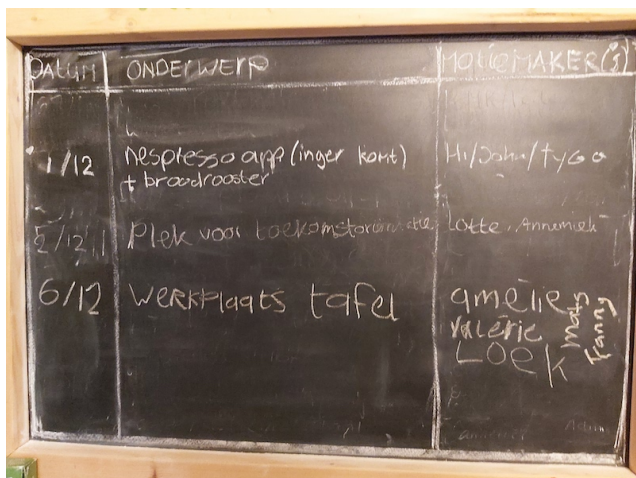
¹⁰ zie bijlage 1

¹¹ zie bijlage 2

¹² zie bijlage 3 voor de leidraad die wij hanteren voor onze sociocratische kringorganisatie

¹³ zie bijlage 4 voor de kringwijzers waarin mandaten en organisatie van de kringen beschreven staan

consent¹⁴ van de aanwezigen worden genomen. Kies je ervoor om niet aan te sluiten bij de kring, dan ga je consent met genomen besluiten.

DATUM	ONDERWERP	LOKALISATOR(S)
1/12	Nespresso app (inger kont) + broodrooster	Hi/Dah./tysa
5/12	Plek voor toekomstige...	Lotte, Annemiek
6/12	WERKPLAATS tafel	amelie valerie Loek marijke Fanny

Tijdens het sociocratische proces gaat het om een gezamenlijke zorg voor de leeromgeving en elkaar. In de sociocratische kringen¹⁵ leren we onszelf en anderen kennen en begrijpen, waardoor we gezamenlijk zaken voor elkaar kunnen krijgen. Deze manier van samen werken aan een fijne leeromgeving en rekening houden met elkaar is ook een belangrijke stap naar verantwoordelijk burgerschap en een oefening in sociale integratie.

Onze wens bij LOS is dat iedereen zich veilig blijft of gaat voelen bij zichzelf. De kring kan bijdragen aan het vergroten van je zelfvertrouwen. De LOS-kring is de plek waar je externe veiligheid kan ervaren, om je innerlijke veiligheid te laten groeien.

Sociocratische verkiezingen

Regelmatig houden we sociocratische verkiezingen¹⁶ voor de rollen van gespreksleider van de LOS Kring, secretaris van de LOS Kring en Perspectiefkringleden (zie hoofdstuk 5 voor meer info over de Perspectiefkring). Iedere LOS-leerling en -begeleider kan hiervoor zichzelf en elkaar nomineren.

Leren van en met elkaar

Alle ervaringen die we opdoen zijn leermomenten. We leren op LOS Deurne om zelfstandig, zelfsturend, zelfredzaam vanuit eigen kracht en intrinsieke motivatie ons leerproces en ons leven vorm te geven.

Jong geleerd: de rol van gespreksleider of secretaris van een kring wordt door leerlingen van alle leeftijden vervuld.

Door de ruimte die je krijgt om zelf keuzes te maken, leer je dat jouw keuzes en acties gevolgen kunnen hebben voor de omgeving waarin je je bevindt. Eventuele confrontaties met anderen maken je bewust van wat je doet en zijn ook leermomenten. Door elke keer terug te keren naar onze visie ('voor hart en ziel') leer je steeds beter om rekening te houden met jezelf en elkaar.

¹⁴ <http://www.consentmethode.nl>

¹⁵ In april 2023 zijn we gestart met 'project stuurwiel', waarin we een verdiepingsslag willen maken in onze kringaanpak. Dit project loopt in 2024 door. Zie onze blog-serie op <https://losdeurne.nl/blogs/> (filter op stuurwiel)

¹⁶ zie bijlagen 6 en 7 voor de beschrijving van hoe deze verkiezingen in hun werk gaan.

We maken met elkaar afspraken over alles wat er in en rond de school gebeurt en over hoe we met elkaar willen omgaan. Iedereen mag eerlijk zijn en vanuit zijn hart keuzes maken. Iedereen heeft de verantwoordelijkheid voor zichzelf en de leeromgeving daarin. We spreken elkaar aan op onprettig of grensoverschrijdend gedrag.

Samen bouwen aan een leeromgeving betekent vertrouwen (leren) hebben in de kwaliteiten van onszelf en die van anderen. Hierbij spelen al onze achtergronden een centrale rol. Wat we inbrengen is het resultaat van het leer- en groeiproces van ieder van ons. We zijn daarin per definitie ongelijk, maar wel evenwaardig.

LOS Meeting

Eenmaal per week komen we (kort) met z'n allen samen tijdens de LOS Meeting. Tijdens deze gelegenheid kunnen we mededelingen doen, besluiten uit de LOS kring delen, activiteiten aankondigen of een bewustwordingsspel doen.

Ubuntu-tijd

Ubuntu is een Afrikaanse filosofie die (vrij vertaald) betekent: "Ik ben omdat wij zijn". Bij LOS Deurne kan iedereen een eigen (leer)pad bewandelen. Juist doordat we respectvol met elkaar omgaan en voor elkaar en onze omgeving zorgen, kan ieder individu tot ontwikkeling en bloei komen. Onder de naam Ubuntu organiseren we regelmatig activiteiten die bedoeld zijn om elkaar beter te leren kennen en het belang van 'samen' te onderstrepen. Deze activiteiten zijn niet verplicht, maar we hopen natuurlijk dat zoveel mogelijk leerlingen en begeleiders (en soms ook ouders) meedoen. Kies je ervoor om niet mee te doen, dan vragen we je om tijdens de Ubuntu-activiteit thuis te blijven.

Spiegeltijd: terugkijken

Door voortdurend te blijven reflecteren op hoe de visie van LOS vorm krijgt in de praktijk van iedere dag, dragen we zorg voor een stevig fundament en voor een uitvoering die blijft kloppen bij wat we beogen in de wereld te zetten. Een aantal keren per jaar, op wisselende dagen van de week en tijdens reguliere LOS-dagen, evalueren leerlingen en begeleiders zaken zoals natuurlijk leren, sociocratische kringorganisatie, Perspectiefkring, beeldvormende gesprekken etc. Uit deze evaluaties komen mogelijk moties voor de LOS Kring om een en ander verder aan te scherpen.

Visiedagen: vooruitkijken

Tijdens de visiedag(en) besteden we aandacht aan de toekomst van LOS Deurne. Behoeft de LOS-visie aanpassing of aanscherping? Willen we een nieuwe stip op de horizon zetten? Dit zijn vragen waar we intensief de antwoorden op zoeken en formuleren. We plannen, afhankelijk van onze behoefte, één tot vier visiedagen per jaar. Aan de LOS Kring wordt vooraf mandaat gevraagd om tijdens deze dagen besluiten te kunnen nemen.

Stichtingsoverleg

De LOS-Kring en de Bestuurskring van LOS vormen samen Stichting Sociocratische Leeromgeving Deurne¹⁷. Communicatie over o.a. begroting en huisvesting vindt plaats tijdens Stichtingsoverleg. In 2025 plannen we dit overleg op twee avonden, één in het voorjaar en één in het najaar, in september ter voorbereiding van de begroting.

¹⁷ De stichting heeft een ANBI-status. Voor meer informatie, zie <https://losdeurne.nl/anbi/>

4. Onderwijs

Leren vanuit kracht en voorkeur

We werken, ontdekken, spelen en leren individueel of met elkaar. We leren wat we willen leren en wat we nodig hebben volgens de wijze van Natuurlijk Leren¹⁸. Uitgangspunt van dit onderwijsconcept is dat elke leerling uniek is en in eigen tempo en op eigen wijze leert. Er komen interessante dingen op je pad waar je meer over wil leren, of je hebt een noodzaak tot het leren van iets om een volgende stap te kunnen zetten. Je hebt misschien al een idee welke kant je op wil met je leven, of nog helemaal niet en je wil vooral ontdekken wat je leuk vindt en wat bij je past.

“Zelf kiezen wat en hoe je wil leren. Vanuit je hart, voor je zielsgeluk.”

Alle LOS-leerlingen kunnen zelf kiezen wat ze gaan doen, en wat en wie hen inspireert. Het leren gebeurt op allerlei manieren. Je kunt leren uit een boek of via internet, maar er zijn ook meer praktische manieren om kennis en vaardigheden op te doen. Spel als middel om te leren staat bij LOS Deurne hoog in het vaandel. En natuurlijk is het samen vormgeven aan de leeromgeving in de LOS Kring een kans te groeien in zelfvertrouwen en vertrouwen in de ander.

Iedereen krijgt de ruimte en de tijd om de potentie en groeikracht in zichzelf te ontdekken en te groeien volgens een eigen, uniek pad.

Er is bij LOS Deurne niemand die zegt wat je moet gaan doen of wat je moet leren. Dat kan soms best lastig zijn, zeker als je dat nog niet gewend bent. Als je ondersteuning nodig hebt, mag je daar om vragen. Ook dat vragen mag je leren. Wij wachten tot jij aan jouw volgende stap toe bent (zie hoofdstuk 5: Ondersteuning).

Rijke leeromgeving

LOS Deurne biedt een gevarieerd aanbod om te kunnen leren. Dit aanbod bestaat uit mensen, materialen, studeer- en werkruimtes. Onze ruimtes noemen wij functionele ruimtes, omdat ze zijn ingericht naar gelang hun functie. Denk aan gespreksruimte, keuken, expressiezaal, atelier, bibliotheek, werkplaats, studieruimte, tuin, muziek-studio en laboratorium.

Ons pand, bestaande uit twee geschakelde boerderijen, biedt een warm thuisgevoel. Onze leerlingen en begeleiders zijn ook graag en veel buiten, in onze eigen tuin of in de nabije omgeving. Met het kasteelpark in onze ‘achtertuin’ en Natuur- en Milieucentrum De Ossenbeemd als naaste buur is dat ook heel begrijpelijk.

¹⁸ https://nl.wikipedia.org/wiki/Natuurlijk_Leren

We haken aan bij de echte wereld, met echte vraagstukken en echte professionals, maar we creëren ook graag onze eigen werelden door fantasie en spel.

Leermaterialen zijn in vele vormen beschikbaar: studie- en leesboeken, digitale leerlijnen met bijbehorende digitale leermiddelen, sport- en spel-materiaal binnen en buiten, teken- en schilderspullen, klei, naaigerei, knutselmateriaal, laboratorium-glaswerk, potten & pannen, hout, gereedschap en nog veel meer.

De leeftijdsmix op LOS Deurne biedt veel mogelijkheden om te leren van en met elkaar. Leerlingen en begeleiders zoeken elkaar op vanuit interesses, ongeacht hun leeftijd. Door samen te spelen en te ontdekken, fungeren we als elkaars spiegel. Als je in de spiegel durft te kijken, valt er veel te leren.

Actief burgerschap

De overheid bevordert actief burgerschap om de sociale samenhang in de maatschappij te vergroten. Ze stelt daaraan wettelijke eisen en geeft daarmee scholen een burgerschaps-opdracht¹⁹. Centraal in de opdracht tot het bevorderen van burgerschap staan de basiswaarden van de democratische rechtstaat: vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. De basiswaarde vrijheid wordt bevorderd door aandacht voor vrijheid van meningsuiting en autonomie. Gelijkwaardigheid wordt bevorderd in de vorm van het gelijkheidsbeginsel en het afwijzen van discriminatie. Solidariteit wordt bevorderd door verdraagzaamheid, begrip en verantwoordelijkheidsbesef en het afwijzen van onverdraagzaamheid. Naast respect voor en kennis van de basiswaarden dient onderwijs er zorg voor te dragen dat kinderen sociale en maatschappelijke competenties ontwikkelen om deel te kunnen nemen aan de samenleving.

“Samen spelen en ontdekken. Jong en oud evenwaardig.”

LOS biedt een leeromgeving waarin kinderen deze competenties kunnen ontwikkelen op een vanzelfsprekende manier in de mini-maatschappij die onze leeromgeving vormt. Autonomie komt zoal terug in de keuze vanuit visie voor Natuurlijk leren, waarin ruimte wordt gegeven aan eigen leerervaringen en in het streven naar zelfregulering vanuit je eigen innerlijk kompas in afstemming met je omgeving. Op een LOS-dag zie je dit bijvoorbeeld terug in alle ruimte voor eigen keuzes, in vrij spelen samen met anderen en in de aandacht voor wat je al zelf kan. In de sociocratische LOS-kring kun je oefenen in vrij je mening uiten, luisteren naar een ander en de ruimte bij jezelf vinden om consent of niet consent te kunnen gaan. Onze visie op de mens gaat

¹⁹ zie <https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/burgerschap/wettelijke-opdracht>

uit van evenwaardigheid en samen mens zijn (zie hoofdstukken 1 en 2). Een sterk innerlijk kompas maakt dat je beter in staat bent, deel uit te maken van een gemeenschap en daarin een actieve rol te vervullen (burgerschapzin). Iedereen is uniek en vanuit visie zijn we er voor elkaar en geven we elkaar de ruimte om te zijn. De basisafspraken, die iedereen binnen de leeromgeving bij start ondertekent, vragen dan ook om een respectvolle omgang met jezelf, met de ander, met materialen en met het milieu. We zijn samen verantwoordelijk voor een fijne en veilige leeromgeving. Tijdens een LOS-dag zie je dit bijvoorbeeld terug in het oefenen in je eigen grenzen aangeven tijdens het spelen of bij de oefeningen van Jongens in hun Kracht (zie hoofdstuk 5), de noodzaak tot afstemming bij gezamenlijk gebruik van een ruimte, het opruimen en schoonmaken aan het einde van de dag en in de Perspectiefkring (zie hoofdstuk 5) waar we

kijken naar een oplossing als er problemen ontstaan omdat er over grenzen wordt gegaan.

Iedereen mag er zijn. Alle meningen en alle emoties mogen er zijn, open en bespreekbaar. Dit creëert een openheid naar diversiteit, waarin kinderen zich gezien en gehoord voelen en waarin ze ervaren dat iedere stem ertoe doet.

Bij LOS leren kinderen zorgen voor zichzelf, anderen en hun omgeving. Ze leren hoe ze de veiligheid van zichzelf en anderen in verschillende situaties positief kunnen beïnvloeden. Kinderen krijgen inzicht en vertrouwen in eigen en andermans kunnen, ervaren het belang van betrokkenheid bij elkaar en ontwikkelen verantwoordelijkheidsgevoel.

De verantwoordelijkheid die je aan kan

Ontwikkeling gaat in fases. Bij LOS is er veel ruimte en dat vraagt ook om leren groeien in verantwoordelijkheid. Om dit groeien te begeleiden, hebben we een aantal zaken ingevoerd. Met ouders en leerlingen maken we afspraken over of en hoe ver een leerling zich buiten LOS mag begeven. Dit brengen we in beeld op een blazoen, zodat voor iedereen duidelijk is welke afspraken gelden.

Om gebruik te kunnen maken van specifieke ruimtes en/of materialen (bv in de keuken, het atelier, het laboratorium, de werkplaats en de bovenruimte) werken we met brevetten. Je kan zelf aangeven dat je er graag gebruik van wil maken en dat je denkt al verantwoordelijk en veilig te kunnen omgaan met deze ruimte en alle apparaten, en dat je je eigen spullen na afloop kan opruimen. Het brevettensysteem zit zo in elkaar dat je via 'oplopende brevetten' kan groeien. Snuffelaars en gasten mogen in afstemming met een brevethouder gebruik maken van ruimtes en materialen. De brevethouder neemt de verantwoordelijkheid en legt de afspraken uit en

checkt. Snuffelaars en gasten mogen in verband met veiligheid (noodprocedure bij brand) niet alleen naar de bovenverdieping.

Als het een leerling niet lukt om zich aan de gemaakte afspraken te houden, wordt in overleg of na een Perspectiefkring (zie hoofdstuk 5) het toegekende brevet weer ingetrokken en/of de (fysieke) ruimte ingeperkt. Als dit (te) regelmatig gebeurt, wordt een Beeldvormend gesprek ingepland met de ouders om te bespreken of LOS de geschikte leeromgeving voor deze leerling is, gezien de hoeveelheid ruimte die het kind bij LOS krijgt (zie hoofdstuk 5).

Ook digitaal leren

LOS Deurne is een moderne leeromgeving, waar ook de digitale wereld als startpunt voor leren beschikbaar is. Er zijn enkele laptops beschikbaar voor studie en kringadministratie. Behalve de benodigde software voor tekstverwerking en spreadsheets, kan in overleg met begeleiders specifieke software worden geïnstalleerd op de computers. Uiteraard is ook het internet beschikbaar met z'n vele interessante leerbronnen: informatieve websites, educatieve games, documentaires, lezingen, MOOCs²⁰.

Het staat iedere leerling en begeleider vrij (voor eigen risico) zelf een device mee te nemen (*Bring Your Own Device*, BYOD). Er kan gebruik worden gemaakt van het wifi-netwerk van LOS Deurne.

Leerdoelenverzamelalbum

Omdat Natuurlijk Leren zo anders gaat dan wat de meesten kennen uit het reguliere onderwijs, krijgen we vaak de vraag of onze leerlingen wel leren 'wat ze moeten leren'. Deze vraag en de inspectie-eis om alle leerlingen langs de officieel vastgestelde kerndoelen te leiden, hebben geresulteerd in de ontwikkeling van een leerdoelenverzamelalbum²¹. We hebben hiertoe de kerndoelen ondergebracht in een aantal Natuurlijk Leren-domeinen en daarbij passende concrete leer-doelen.

Om je eigen leven te leven en initiatieven te nemen, om zelfstandig, zelfsturend en zelfredzaam te kunnen zijn (zie hoofdstuk 2), is het nodig dat kinderen leren lezen, schrijven, rekenen en de wereld om hen heen leren begrijpen. De kerndoelen sluiten hier op aan.

²⁰ MOOC staat voor Massive Open Online Course. Veel (hoger) onderwijsinstellingen (zowel in Nederland als internationaal) bieden gratis hun colleges aan via internet, vaak Engelstalig. Zie ook <http://educatie-en-school.infonu.nl/buitenlands/167150-studeren-met-moocs-gratis-online-cursussen-en-vakken.html>

²¹ zie <https://nivoz.nl/nl/natuurlijk-leren-op-los-deurne> voor het artikel 'Alles wat je moet leren' ter onderbouwing van dit leerdoelenverzamelalbum. Inmiddels is het LVA door EXOVA op de markt gebracht en verkrijgbaar voor alle scholen en particulieren, zie <https://exova.nl/het-leerdoelenverzamelalbum-lva/>.

Alle leerlingen van LOS Deurne hebben een eigen map waarin ze, door het plakken van stickers, kunnen aangeven welke leerdoelen zij op een bepaalde leeftijd hebben behaald. Het staat de leerlingen vrij om op elk moment hun album te pakken en te stickeren, maar we organiseren ook regelmatig gezamenlijke stickermomenten. Dit levert niet alleen een mooi document op, maar ook prachtige gesprekken en uitwisselingen van ervaringen. Tijdens het jaarlijkse beeldvormende gesprek geeft de map inzicht in het geleerde en inspiratie voor onderwerpen om op te pakken.

Onderwijstijd

LOS Deurne is geopend op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 8.30 u tot 15.30 u. Buiten deze uren is LOS Deurne gesloten en kunnen leerlingen niet in het pand of op het buitenterrein van LOS Deurne verblijven. Ouders die kinderen komen ophalen, vragen wij hier rekening mee te houden, zodat het team daadwerkelijk om 15.30 u met de dagelijkse check-out kan starten.

Vrije dagen en vakanties zijn grotendeels zelf te bepalen. In de zomer zijn we tenminste vier weken gesloten; in de LOS Kring wordt besloten of we meer dan vier weken dichtgaan. Met kerst zijn we twee weken gesloten. Andere vakanties worden in overleg via moties in de LOS Kring bepaald. Gaat een leerling langer dan twee weken op vakantie of op reis buiten de door LOS geplande vakanties, dan vragen we de ouders om dit vooraf aan de begeleiders te laten weten. De leerling meldt het zelf in de LOS meeting en post tenminste eens in de twee weken iets in het eigen digitale portfolio.

Als minder dan 30% van de leerlingen aanwezig is, behouden wij ons het recht voor LOS Deurne voor die dag(en) te sluiten. Op de wettelijke feestdagen²² van Nederland is LOS Deurne gesloten.

Bij binnenkomst registreren leerlingen en begeleiders hun aanwezigheid via het digitale registratiesysteem. Bij weggaan (tussendoor of aan het eind van de dag) schrijft eenieder zich uit. Zo houden we voor iedereen bij hoeveel uren zij bij LOS Deurne aanwezig zijn. Het is bovendien belangrijk voor ons om een actueel overzicht te hebben van de aan- en afwezigen in geval van (een ontruiming bij) een noodsituatie.

Leerlingen kunnen de start- en eindtijd van hun LOS-dag zelf bepalen. Als zij digitaal aangegeven hebben er de ochtend of de hele dag te zijn, worden zij uiterlijk rond 10.00 u verwacht. Is dit niet het geval, dan bellen wij even op om er zeker van te zijn dat er onderweg niets is gebeurd. Als een leerling later dan 10.00 u denkt te komen of ziek is, dan kan dat vanuit thuis via het digitale systeem worden aangegeven. Ook vrije dagen, excursies, thuisstudie en stagedagen kunnen op deze manier worden gepland.

²² <http://www.wettelijke-feestdagen.nl/>

Leerlingen mogen hun dag bij LOS naar eigen inzicht indelen. Zij kunnen zelf afspraken maken met begeleiders en specialisten, waarbij ze zelf verantwoordelijk zijn voor het nakomen van die afspraken. Het zelf indelen van je dag en het maken en nakomen van afspraken kan in het begin wel eens lastig zijn. Wij houden als begeleiders daarom een oogje in het zeil en bieden ondersteuning waar nodig.

Blijft een leerling (te) vaak of (te) lang achtereen thuis zonder afstemming met de begeleiders of komt iemand (te) vaak niet opdagen bij afspraken, dan zullen we in een reflectiegesprek of een beeldvormend gesprek (zie hoofdstuk 5) kijken wat daarvan de reden is en of er iets nodig is om de leerling weer meer betrokken te krijgen bij LOS Deurne. Het is namelijk zowel in het belang van de leerling zelf als van de andere mensen bij LOS dat we allemaal volwaardig en evenwaardig deel blijven uitmaken van onze leeromgeving. Bij ongeoorloofd verzuim zijn wij wettelijk verplicht²³ om contact op te nemen met de leerplichtambtenaar.

Leren buiten LOS

Natuurlijk leren kan ook buiten de muren van LOS. Een leerling kan er bijvoorbeeld voor kiezen een stage of bijbaan te gaan doen tijdens LOS-uren, een paar weken op reis te gaan of structureel een dag thuis te studeren. Er worden in deze gevallen afspraken gemaakt en vastgelegd tijdens een BVG.

Dit traject gaan we alleen aan met leerlingen die we al bij LOS hebben leren kennen en waarvan we samen vaststellen dat dit een volgende stap is op hun pad van ontwikkeling. LOS Deurne biedt geen (virtuele) activiteiten of coaching (en dus geen leerovereenkomst) aan thuiszitters.

De leerling deelt zelf tijdens de meeting wat zij of hij gaat doen. Dit kan zeer inspirerend werken voor andere leerlingen die nog zoekende zijn.

Stages

Leerlingen van alle leeftijden mogen ervaring opdoen via stages. In een reflectiegesprek stellen we vast wat een leerling wil leren en hoe, en zoeken we in ons (steeds groter wordende) netwerk naar een geschikte ervaringsplaats. Leerlingen die stage lopen onder LOS-tijd laten dit weten in de LOS meeting. Na afronding van de stage laten ze dit ook weten in de LOS meeting.

Praktijkgerichte componenten van beroepsgerichte vmbo-programma's (gericht op het behalen van een diploma) zijn uitgesloten van ons aanbod.

Examen en/of diploma halen

Natuurlijk leren staat in principe haaks op het leren voor een toets. Wanneer een leerling echter helder een doel voor ogen heeft, kan het wel zo zijn dat het halen van één of meerdere certificaten door het doen van examens (of zelfs het behalen van een volledig vmbo-t, havo- of vwo-diploma) de weg naar dat doel (in het huidige onderwijsbestel eenvoudiger) mogelijk maakt. In dat geval kan een leerling ervoor kiezen zich aan te melden voor één of meerdere staatsexamens²⁴ gericht op toelating tot een praktische vervolgopleiding (middelbaar

²³ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/leerplicht/geoorloofd-schoolverzuim-en-spijbelen>

²⁴ Website van het College voor Toetsen en Examens: <https://www.mijneindexamen.nl/staatsexamen/>

beroepsonderwijs, MBO) of een meer theoretische vervolgopleiding (hoger onderwijs, HO). Op vmbo-niveau is het alleen mogelijk om staatsexamens te doen voor vmbo-theoretische leerweg; voor vmbo-kader en vmbo-basis kunnen bij LOS Deurne geen staatsexamens worden gedaan.

Onze ervaring is dat momenteel toelating tot een MBO-opleiding vaak ook via een portfolio of zogenaamd overgangsbewijs mogelijk is; het HO is tot 21 jaar nog steeds weinig tot niet toegankelijk zonder diploma's. Er bestaat (vanaf 18 jaar) wel een mogelijkheid om via de Open Universiteit een (bachelor)opleiding te volgen zonder dat een diploma nodig is om te worden toegelaten. Het propedeuse-diploma van de Open Universiteit kan toegang bieden tot het Hoger Onderwijs. Vanaf 21 jaar vervallen alle vooropleidingseisen in het HO en kunnen leerlingen via een toelatingsexamen toetreden. Vandaar ook dat leerlingen t/m 21 jaar bij LOS Deurne kunnen blijven.

Het leren voor een toets of (staats)examen gaat minder op een 'natuurlijke wijze' en zal van de leerling een grote mate van zelfsturing, eigen verantwoordelijkheid en doorzettingsvermogen vragen. Nu moet immers worden gedaan wat gevraagd wordt, in plaats van dat je helemaal zelf kunt bepalen wat je wil leren. De leerling kan hierbij vragen om ondersteuning door een begeleider of een specialist. Voor elk VO-vak (VO = voortgezet onderwijs) is een (bevoegde) specialist op afroep beschikbaar (eventueel op afstand, via bijvoorbeeld Skype). Er wordt in overleg een plan gemaakt. Het aanvragen van het staatsexamen (bestaande uit het centraal schriftelijk en een mondeling examen) is de verantwoordelijkheid van de leerling en de ouders. De kosten²⁵ voor het doen van staatsexamens zijn voor rekening van de ouders. Informatie over het doen van staatsexamens is te vinden op de website van DUO²⁶. Ook de kosten voor het deelnemen aan een (bachelor)opleiding van de Open Universiteit alsmede de kosten van eventuele aanschaf van boeken daarvoor zijn voor rekening van de ouders.

Doorstromen

Als een leerling de wens heeft om over te stappen naar een andere school of naar werk of een vervolgopleiding, wordt in overleg met de leerling en de ouder(s) besproken wat er nodig is om die overstap goed te kunnen maken. LOS Deurne zorgt - op vraag van de nieuwe school en met toestemming van de ouders - voor de overdracht van relevante gegevens naar de nieuwe school. De leerling deelt in de LOS Meeting wat zijn of haar vervolgstap is. We volgen verder de LOSlaatprocedure (zie hoofdstuk 5).

²⁵ zie hoofdstuk 9 voor informatie over kosten voor overige studiematerialen (boeken)

²⁶ De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) voert als baten-lastendienst in opdracht van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap onderwijswetten en -regelingen uit. Meer info: www.duo.nl

Na LOS

Onze oud-leerlingen komen op een diversiteit aan plekken terecht. Een flink aantal leerlingen zijn (zonder vmbo-diploma, maar met voldoende bagage, een portfolio en een enorme motivatie) doorgestroomd naar het mbo. Bijvoorbeeld naar de vakopleiding mode, sociaal werker, kappersopleiding, outdoor sportcoördinator, digital marketing, meubelmaker, food, autotechniek, business fashion, marketing & retail, om er maar een aantal te noemen. Sommigen zijn zelfs voor hun stage of als specialist bij LOS teruggekeerd om hun nieuw geleerde skills te delen met onze leerlingen. Een leerling deed de 21+ toets en een aanname-interview en is gaan studeren in het hbo (Creative Media and Game Technology). Een andere werd via een auditie aangenomen bij het conservatorium. Vijf van onze leerlingen kozen voor een universitaire opleiding (Land & Water Engineer; Liberal Arts & Sciences; Natuur- en Sterrenkunde; Philosophy, Politics & Society). Twee van hen behaalden hiervoor hun VWO-diploma via staatsexamens; drie van hen behaalden hun propedeuse Psychologie bij de Open Universiteit, wat hun toegang gaf tot verdere studie. Enkele andere leerlingen zijn gaan werken: bij een bedrijf, een eigen onderneming gestart, vrijwilligerswerk. En we hebben een oud-leerling die is gaan reizen en werken op locatie om op die manier zoveel mogelijk te leren over de wereld. De mogelijkheden na LOS zijn enorm!

5. Ondersteuning

Betrokken begeleiding

De voornaamste taak van alle begeleiders is om samen met de leerlingen zorg te dragen voor een fysiek en emotioneel veilige en inspirerende omgeving. Daarnaast gaan zij samen met de leerlingen op zoek naar antwoorden op de vragen die ontstaan, geven ondersteuning en volgen

de individuele leerprocessen van de leerlingen. Zij ondersteunen zo nodig bij het zoeken naar externe deskundigheid. LOS Deurne staat midden in de maatschappij. Wij leren van anderen door mensen/organisaties op te zoeken of bij LOS Deurne uit te nodigen. Moderne media maken het mogelijk om ook over grote afstanden contact te leggen met experts.

Als begeleiders kennen, herkennen en erkennen we onze leerlingen in wie ze zijn. We observeren, luisteren en communiceren, zodat elke leerling zich gezien en gehoord weet en zodat we kunnen inspelen op individuele behoeftes. We vormen samen met de ouders en de leerling een beeld van de groei van een leerling en volgen deze.

De LOS Kring heeft aangegeven dat de aanwezigheid van zes begeleiders per dag (op dit moment) optimaal is. De begeleiders hebben onderwijsbevoegdheid en/of onderwijservaring en/of ondernemerservaring. Zij faciliteren en ondersteunen de leerlingen indien nodig bij allerlei activiteiten. Zij bieden een 'thuis', een luisterend oor, coachende ondersteuning en zijn aanspreekpunten voor ouders. Specialististen zijn aanwezig ter inspiratie en/of bieden hun vakkennis aan op vraag van leerlingen of begeleiders. Ook ouders die hun talent willen delen, kunnen dit aangeven op de 'talentenplaats', zodat leerlingen een beroep op hen kunnen doen.

Intrinsieke motivatie is niet alleen belangrijk voor leerlingen, ook van onze begeleiders en specialisten verwachten wij grote gedrevenheid. Daarom werken wij met zelfstandig ondernemers en vrijwilligers, die vanuit enthousiasme hun talenten met een ieder delen.

Holding space

Het begrip *Holding Space* is door Heather Plett op de kaart gezet en uitgewerkt²⁷. Tijdens visiedagen hebben wij als team, samen met leerlingen, uitvoerig besproken hoe dit concept

Basishouding van de LOS-begeleider:

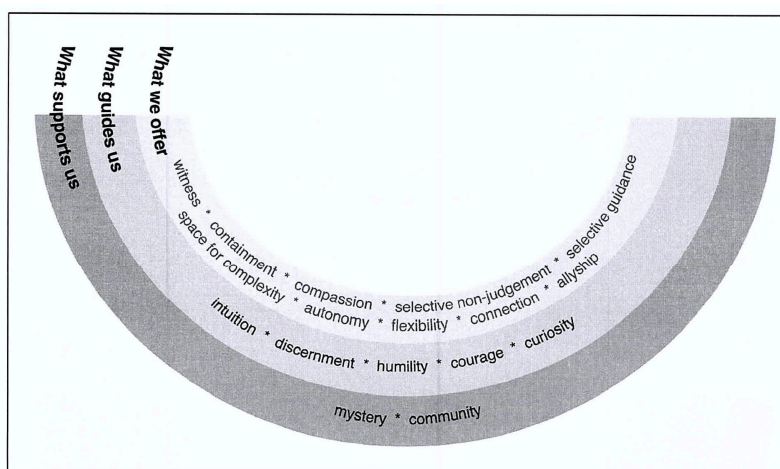
aanwezig zijn - afstemmen - jezelf zijn
- zelfsturend - durven wachten -
durven doen - geduld - evenwaardig -
helpen inzien van mogelijkheden -
intuïtief - jezelf uitspreken - leren van
en met elkaar - luisteren -
nieuwsgierig - ontwikkelingsbewust -
open houding - oprecht - uitnodigen -
van perspectief wisselen - waarnemen
- zelfreflectie - vakkundig - samen
doen - pedagogische tact - voorleven
- meebewegen vanuit authenticiteit.

²⁷ Zie voor meer informatie: <https://centreforholdingspace.com> en <https://heatherplett.com>

binnen LOS vorm krijgt en wat dat betekent voor de basishouding en de rollen en taken van begeleiders.

Iedere begeleider is, net als iedere leerling, een uniek persoon. Deze diversiteit maakt het mogelijk dat iedere leerling voor iedere fase in zijn of haar leerproces op dat moment de juiste begeleider als *space holder* kan benaderen.

Zoals in hoofdstuk 2 al beschreven, zien wij het leven als een aaneenschakeling van safe, brave en liminal spaces. De safe space omhelst zowel de veiligheid die wij je van buitenaf kunnen bieden, alsmede de veiligheid die je in jezelf voelt, je zelfvertrouwen. Bij LOS Deurne krijg je eerst de tijd om in je safe space te landen. Daarna nodigen we je uit om vanuit deze safe space in zogenaamde *brave space* te ontdekken en een volgende stap (klein of groot) in je ontwikkeling aan te gaan. Dit kan je naar een oncomfortabele plek brengen die onzeker, rusteloos en angstig kan aanvoelen: de liminal space. Het kan zijn dat je hier een tijdje vertoeft voordat je de nieuwe fase in je leven kan omarmen. Als *space holders* zullen de begeleiders van LOS met een open hart observeren, luisteren en de moed van de leerling ondersteunen om iets 'aan te gaan' en een eerste stap op een nieuw (en soms onzeker) pad te zetten.

De 3 lagen van *Holding Space*.
In de schaal bevindt zich de *brave space*.

Welbevinden

Welbevinden staat voor de mate waarin iemand zich lichamelijk, geestelijk en sociaal goed voelt. Het gaat over lekker in je vel zitten en tevreden zijn met je leven.

LOS biedt je de ruimte om te ontdekken wie je (werkelijk) bent, wat je nodig hebt en wat je blij maakt. LOS vraagt je om dit te doen in afstemming met anderen (zie ook hoofdstuk 2: Samen mens zijn).

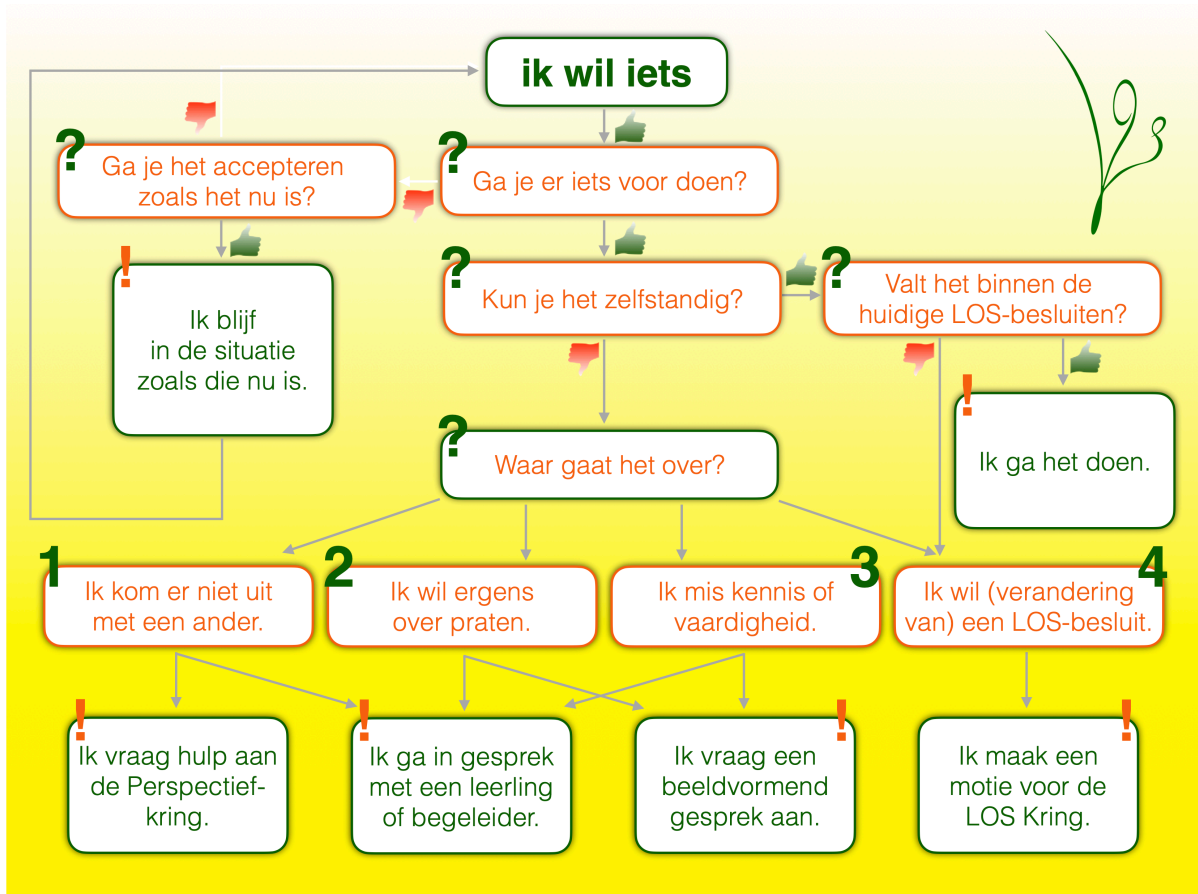
Dagelijks zijn begeleiders en leerlingen er voor elkaar om met elkaar de gedegen basis te versterken voor het welbevinden van een ieder (zie hoofdstuk 1: Visie).

Er zijn verschillende momenten en mogelijkheden voor iedereen om te reflecteren op welbevinden, zowel op persoonlijk vlak als in groepsverband (bv in een reflectiegesprek of beeldvormend gesprek, of in de Perspectiekring).

Leren keuzes te maken

Om zelfstandig, zelfsturend en zelfredzaam in de wereld te staan, is het belangrijk dat je je eigen keuzes leert maken. Bij LOS Deurne mag iedereen - binnen de geldende afspraken - zelf keuzes maken op elk gebied. Die ruimte krijg je als leerling direct bij je start bij LOS. Bij elke keuze horen consequenties; ook deze verantwoordelijkheid krijg je als leerling direct.

Als je voor een keuze staat, maar je weet nog niet goed hoe die te maken of hoe de consequenties te overzien, kun je hierbij hulp krijgen. Onderstaande flowchart brengt helder in beeld welke hulp waarvoor beschikbaar is.

Eerste Hulp Bij Zelfvertrouwen

De door LOS Deurne ontwikkelde digitale tool 'Eerste Hulp Bij Zelfvertrouwen' (EHBZ) is gericht op de persoonlijke ontwikkeling van onze tieners en jong-adolescenten. In EHBZ zijn diverse coachingstools en praktische informatie opgenomen die de leerling kunnen helpen bij het zetten van een volgende stap in hun (bijna-volwassen) leven.

Verbinden met je eigen kern

Door je lijf te voelen en in beweging te zijn, werk je aan een persoonlijke fundering. Vanuit deze krachtige fundering ervaar je rust, ontspanning en ruimte en kun je gaan ontdekken dat je kunt bewegen, handelen en communiceren vanuit je eigen kracht. De ruimte geeft vertrouwen en is daarmee een kompas om te leven en te handelen vanuit je eigen kern.

LOS Deurne is één van de twee Jongens in hun Kracht²⁸-scholen van Nederland. De begeleiders en enkele leerlingen volgden een intensief programma. In het voorjaar volgt het team een JihK-bijbscholingsdag; LOS is die dag gesloten. In het najaar plannen we een bijbscholingsdag waarbij ook ouders en leerlingen welkom zijn.

Bij LOS Deurne noemen wij het Kom in je Kracht, en kunnen zowel leerlingen als begeleiders meedoen met de laagdrempelige bewegingsoefeningen om te ervaren hoe fijn en belangrijk het is om vanuit je eigen zachte kracht richting te geven aan je handelen en aan je eigen leven.

Zo kom je vanuit fysiek bewustzijn ook tot energetisch bewustzijn. Dit energetisch bewustzijn heeft bij LOS ook volop aandacht en kan worden ontwikkeld.

Volgen van de groei

Bij LOS Deurne vergelijken we leerlingen niet met elkaar. Ieder is uniek. Door naar jezelf en naar anderen te kijken en door in gesprek te gaan met begeleiders en met andere leerlingen, ontdek je waar je staat en wat je nog wil leren.

Ons pedagogisch handelen is erop gericht om ieder mens zich bewust te laten worden van de manieren waarop ze initiatief en verantwoordelijkheid kunnen nemen voor hun eigen leer- en ontwikkelproces. Vooral door contact te maken met jezelf, met je eigen unieke binnenkant, ontdek je wat er in je leeft. Deze bewustwording oriënteert je in je relaties met de ander(en) en de buitenwereld. Om hier zicht op te krijgen, vinden we het belangrijk om elk mens binnen onze leeromgeving in beeld²⁹ te hebben.

²⁸ In eerste instantie werd het trainingsprogramma Jongens in hun Kracht ontwikkeld door Gerbrand Martini en Rita Kroeze (Nuova Strada, Deventer) om jongens zich te leren verbinden met zichzelf en de wereld om hen heen. En hoewel inmiddels ook meisjes en volwassenen de kracht van dit programma kunnen ervaren, is de oorspronkelijke naam bij Nuova Strada gebleven.

²⁹ zie hoofdstuk 2

De begeleiders observeren en delen hun observaties met elkaar en met de betreffende leerlingen en hun ouders (indien leerlingen jonger zijn dan 18 jaar of met toestemming van de leerling indien deze 18 jaar of ouder is). Via reflectiegesprekken (individueel met een leerling) en beeldvormende gesprekken (met de leerling en de ouders) wordt met elkaar afgestemd waar de leerling staat, wat er geleerd is en wat de leerling nog wil leren. Ook wordt afgestemd wat daarbij de benodigde of gewenste ondersteuning is (zie verderop in dit hoofdstuk).

De verslagen van alle gesprekken, inclusief gemaakte afspraken, worden bewaard in individuele digitale portfolio's. Ook kunnen in deze portfolio's foto's en filmpjes van uitgevoerde activiteiten en andere vormen van leerresultaten opgeslagen worden. Wij gebruiken hiervoor de applicatie Seesaw³⁰ die toegankelijk is via het web en als app op mobiele devices. Seesaw is ook het medium dat wij gebruiken voor mededelingen naar alle leerlingen en ouders.

Voor kinderen onder de 16 jaar treden ouders op als wettelijk vertegenwoordiger. Dat betekent dat een leerling vanaf 16 jaar zelf mag beslissen over het eigen portfolio. De ouder kan alleen met toestemming van de leerling zelf het portfolio inzien. Als school hebben wij overigens wel de plicht, op basis van de Wet op het voortgezet onderwijs, om ouders op de hoogte te stellen over de studievoortgang van hun kind tot hun kind 18 is. Beide momenten (16 en 18 jaar) grijpen wij aan als moment om met de leerling te spreken over de steeds groter wordende verantwoordelijkheid voor hun eigen leven, hun keuze om hun leerprocessen wel of niet te delen met hun ouders en wat dat betekent voor de verhouding in de pedagogische driehoek leerling-ouders-school.

Leerlingdossiers worden bewaard volgens de wettelijk vastgestelde (AVG) richtlijn van maximaal 2 jaar nadat de leerling van een school is uitgeschreven. Hierop zijn een aantal uitzonderingen:

- Gegevens over verzuim en in- en uitschrijving moeten tot 5 jaar na uitschrijving bewaard worden door de school. Daarna verwijdert de school deze gegevens.
- Gegevens over een leerling die naar een school voor speciaal onderwijs is doorverwezen moeten 3 jaar na uitschrijving bewaard worden door de school. Daarna verwijdert de school deze gegevens.
- Voor het organiseren van reünies mag de school adresgegevens van (oud-)leerlingen bewaren.

Leerlingbespreking

De begeleiders bespreken onderling met elkaar wat zij observeren bij de leerlingen. Dit gebeurt bij de dagelijkse check-out en tijdens de maandelijkse Begeleiderskring³¹. De bedoeling hiervan is ervoor te zorgen dat alle leerlingen bij alle begeleiders 'in beeld' blijven en dat alle begeleiders alert zijn in die gevallen dat er specifieke zaken spelen. Onze aandacht kan dan gericht worden ingezet waar dat nodig is. De Begeleiderskring fungeert op deze manier als pedagogisch instrument van LOS.

³⁰ zie <https://web.seesaw.me>

³¹ zie bijlage 4 voor de kringwijzer van de Begeleiderskring

Zorgvuldig en open

Ook zaken die spelen in het leven van een kind buiten LOS hebben uiteraard invloed op het welbevinden en de ontwikkeling van een kind. Denk hierbij bijvoorbeeld aan ziekte/overlijden van een familielid, scheiding van ouders of een (aanstaande) verhuizing. Maar het kunnen ook 'kleinere zaken' zijn die desalniettemin voor een kind heel 'gewichtig' kunnen aanvoelen. Wij zien bij LOS Deurne hoe een kind zich draagt, gedraagt en reageert. Om dit gedrag goed te kunnen interpreteren en ervoor te zorgen dat er bij LOS Deurne voldoende aandacht voor is, is het belangrijk dat ouders met ons delen wat er speelt in de thuissituatie.

In een (beeldvormend) gesprek (zie verderop in deze tekst) willen wij in alle openheid kunnen bespreken wat wij zien bij een kind en samen met de ouders en kind afstemmen hoe we hiermee om willen gaan. Dit is soms spannend, maar tegelijkertijd draagt het bij aan een groter gevoel van 'veilig zijn' bij LOS Deurne.

Wij zullen altijd zorgvuldig omgaan met privacygevoelige informatie en met het intern delen ervan. Wij vinden het belangrijk dat we vanuit onze visie een kind kunnen begeleiden in haar of zijn ontwikkeling. Een spagaat die het kind ervaart tussen thuis en LOS leidt er mogelijk toe dat wij concluderen dat wij handelingsverlegen zijn.

Wij zullen als begeleiders, in ons teamoverleg, bespreken in hoeverre wij het nodig vinden dat privacygevoelige informatie binnen LOS gedeeld wordt, bijvoorbeeld met de leden van de Perspectiefkring, met de vrienden van de betreffende leerling, of mogelijk zelfs met 'heel LOS'.

Om bovengenoemde redenen hebben wij in de leerovereenkomst³² expliciet een artikel over het delen van privacygevoelige informatie opgenomen.

Reflectiegesprekken

Op initiatief van een leerling of een begeleider kan een reflectiegesprek plaatsvinden. Qua aard en inhoud is zo'n gesprek elke keer anders. Formeel of informeel. Meer of minder regelmatig. Het kan gaan over leerwensen, over vragen met betrekking tot sociaal-emotionele ontwikkeling, en soms zelfs over heel persoonlijke zaken. Zo'n gesprek kan plaatshebben aan tafel, tijdens een wandeling of spelletje of wordt soms meer 'energetisch' ingestoken (zoals samen tekenen).

Het besprokene en eventuele afspraken worden (indien de leerling dit wenst) vastgelegd in een verslag in het portfolio.

Beeldvormende gesprekken

De ervaring leert dat democratisch onderwijs ook van ouders aanpassingen van denk- en doepatronen vraagt. Tijdens informele momenten (bv brengen en halen van jonge kinderen of bij het kampvuur op vrijdag) is er gelegenheid om kort met elkaar van gedachten te wisselen over wat er speelt bij een kind. Structureler geven wij dit vorm door middel van beeldvormende gesprekken³³, ofwel BVG. Ouders en leerlingen geven aan deze gesprekken zeer op prijs te stellen.

³² zie bijlage 8

³³ zie bijlage 9

In een beeldvormend gesprek zitten de leerling, de ouders en twee begeleiders met elkaar aan tafel om een beeld te schetsen van de stand van zaken van de ontwikkeling van de leerling. Op verzoek van de leerling kan een mede-leerling bij dit gesprek gevraagd worden. Op verzoek van een leerling zijn ook andere opvoeders dan de moeder en/of vader bij een BVG welkom. Er bestaan immers meerdere gezinssamenlevingsvormen. Mensen die veel invloed hebben in het leven van een kind kunnen het beeld verrijken. Het kan fijn zijn voor het kind als zij uit eerste hand een volledig beeld krijgen van de ontwikkeling van het kind.

Een beeldvormend gesprek wordt, zoals elk overleg bij LOS Deurne, gevoerd via de sociocratische kringmethode, waarbij eenieder de ruimte en de tijd krijgt om de eigen zienswijze en vragen of onzekerheden in te brengen. Een beeldvormend gesprek duurt ongeveer een uur. Van elk beeldvormend gesprek wordt een verslag gemaakt dat gedeeld wordt met de leerling en de ouders via het digitale portfolio.

Met ouders van jonge leerlingen (4-6 jaar) worden meerdere malen per jaar mini-BVG's gepland. Omdat de ontwikkeling van jonge kinderen zo snel gaat, staan we in dit gesprek stil bij wat er allemaal gebeurt: wat speelt er (thuis en op LOS). Hoe beweegt het kind? Hoe laat het kind van zich horen? Een mini-BVG duurt 30 minuten; is er meer tijd nodig dan plannen we een nieuw gesprek in. Als het kind bij het gesprek wil zijn, is het welkom.

Voor alle nieuwe leerlingen wordt vijf tot acht weken na de start een BVG gepland, zodat ook de ouders zich ondersteund voelen bij de overgang naar een vaak nieuwe manier van omgaan met leren. We bespreken hoe de start bij LOS voor de leerling en de ouders is verlopen, of de LOS-werkwijze en (basis)afspraken voor de nieuwe leerling helder zijn en of eventuele verwachtingen die er bij de leerling en ouders waren matchen met ons daadwerkelijke aanbod. Aan het eind van het eerste BVG wordt afgestemd of er acties nodig zijn (bv extra ondersteuning binnen LOS (voor de leerling) of buiten LOS (voor de leerling en/of voor het gehele gezin)) en of het plannen van een tweede BVG op korte termijn wenselijk is.

Zo vaak als nodig of gewenst is, maar tenminste 1 keer per jaar, worden daarna beeldvormende gesprekken ingepland. Zo'n gesprek kan door elk van de betrokken partijen - leerling, ouder(s), begeleider(s) - worden geïnitieerd. Elk van de deelnemers mag op elk moment om een dergelijk gesprek verzoeken; er zijn geen vastgestelde momenten daarvoor aangewezen.

De Perspectiefkring

Tijdens een Perspectiefkring³⁴ maken we zaken die niet lekker lopen bespreekbaar, met de intentie om wat vast zit weer in beweging te brengen. Soms lukt het om direct tot een oplossing te komen; soms is daar na de Perspectiefkring meer voor nodig. Wat wel altijd mogelijk is tijdens de Perspectiefkring, is dat alle betrokken partijen zich uitspreken en luisteren naar het perspectief van de ander. De Perspectiefkringleiden faciliteren dit gesprek.

³⁴ zie bijlage 4 voor de kringwijzer van de Perspectiefkring, bijlage 5 voor de leidraad en bijlage 11 voor het Perspectiefkring-formulier

De Perspectiefkring bestaat uit drie leerlingen van LOS die sociocratisch zijn verkozen. Alle betrokkenen kunnen desgewenst een spaceholder (leerling of begeleider of specialist) bij de Perspectiefkring vragen. Ook de Perspectiefkringleden kunnen een spaceholder (begeleider) vragen. Deze spaceholders zijn geen deelnemers aan de Perspectiefkring, maar mogen tijdens de ik-kan ronde wel hun inbreng leveren. De Perspectiefkring wordt pas ingepland nadat de eerste (soms heftige) emoties zijn bekoeld. Elke Perspectiefkring wordt voor- en nabesproken door de Perspectiefkringleden.

De Perspectiefkringleden bekijken onpartijdig, samen met de betrokkenen, wat er is gebeurd, hoe het mogelijk is op te lossen of een volgende keer is te voorkomen, en welke acties er op dat moment nodig zijn van de betrokkenen³⁵. In een Perspectiefkring wordt niet gezocht naar een schuldige, maar naar een oplossing. Iedereen in de kring kijkt daarbij naar zichzelf en wat hij/zij kan bijdragen aan een oplossing. Er kunnen afspraken voortkomen uit de Perspectiefkring die met consent van alle betrokkenen kunnen worden vastgelegd. Van elke Perspectiefkring wordt een verslag gemaakt (standaardformulier) en dit wordt in het dossier van de betreffende leerling(en) opgenomen.

De Perspectiefkring geniet het vertrouwen en is gemandateerd door de LOS kring. Als de Perspectiefkring-leden vinden dat er meer nodig is op pedagogisch vlak dan wordt dit doorgezet naar de Begeleiderskring. De eindverantwoordelijkheid voor alle beslissingen van de Perspectiefkring ligt bij de Begeleiderskring.

Wanneer is LOS handelingsverlegen?

Wij proberen aan de voorkant, voorafgaand aan aanname al een zorgvuldige inschatting te maken of LOS kan bieden wat een kind nodig heeft (zie ook hoofdstuk 10: Aanmelding & aanname). Tijdens het Hart & Ziel gesprek bespreken we uitgebreid wat er al in het leven van een kind (en het gezin) is voorgevallen, en elke snuffeldag evalueren we. Al deze informatie nemen we mee in onze afwegingen een kind wel of niet aan te nemen bij LOS. Maar het blijft soms een zoektocht en je kunt niet alles vooraf zeker weten. Zeker in het begin blijven we, samen met ouders, vinger aan de pols houden en voeren we kort na de start bij LOS een of meer beeldvormende gesprekken. Het kan gebeuren - en wanneer is niet op voorhand te voorspellen - dat we tot de conclusie moeten komen dat LOS niet kan bieden wat het kind nodig heeft in de ontwikkelingsfase waarin het zich bevindt.

Wij geven onze leerlingen veel ruimte én de bijbehorende verantwoordelijkheid om met de grenzen van die ruimte om te gaan. In onze ervaring zijn er een paar situaties waarbij LOS Deurne geen goede omgeving is voor een kind of jongere om optimaal tot ontwikkeling te komen.

1. Wanneer er 1-op-1 aandacht of ondersteuning nodig is

Begeleiders bij LOS zijn door het hele pand aanwezig, maar niet continu op dezelfde plek of bij dezelfde groep kinderen/jongeren. De leerlingen zijn soms ook buiten het blikveld van begeleiders.

³⁵ zie bijlage 5 voor de leidraad van de Perspectiefkring

2. Wanneer de ouders niet volledig achter de visie en werkwijze van LOS staan

Een kind/jongere zal in dit geval een loyaliteitsconflict ('spagaat') ervaren die ontwikkeling in de weg staat. Om deze reden besteden wij in onze aanmeldingsprocedure allereerst aandacht en tijd aan de ouders, voordat een kind/jongere uitgenodigd wordt om te komen snuffelen. Ook bij (beeldvormende) gesprekken met ouders is dit altijd een aandachtspunt.

3. Indien persoonlijke problemen leiden tot verstoringen en/of onveiligheid

Soms worstelt een kind/jongere met persoonlijke problemen - vaak voortkomend uit eerdere traumatische gebeurtenis(sen) - waardoor het niet kan (leren) omgaan met de ruimte en bijbehorende verantwoordelijkheid bij LOS. Dit kan leiden tot zeer onplezierig en zelfs onveilig gedrag ((verbaal) geweld, pesten, ...) dat een zeer negatieve invloed heeft op de sfeer, veiligheid en ontwikkeling van andere kinderen/jongeren bij LOS.

Als we vaststellen dat één van bovenstaande situaties het geval is, zullen wij moeten onderzoeken of LOS wel kan bieden wat het kind nodig heeft, of dat LOS handelingsverlegen is.

De procedure die wij hanteren als wij ons handelingsverlegen voelen is als volgt:

- In de Begeleiderskring stellen we vast dat we ons afvragen of LOS de juiste plek is voor deze leerling. In de LOS Kring is het besluit genomen dat ook een groep van 8 leerlingen en/of de Perspectiefkringleden de mogelijkheid hebben om iemand aan de Begeleiderskring voor te dragen voor het beëindigen van de leerovereenkomst. Er zijn twee uitkomsten mogelijk voor deze begeleiderskring:
 - Optie 1: het aangaan van een zorg-ontwikkelttraject met inschakeling van zorg buiten LOS, gericht op zodanige ontwikkeling van de leerling (en het gezin als systemisch geheel) dat LOS mogelijk wel een passende plek kan blijven, of (later) opnieuw kan worden. Als de ontwikkeling gedurende het traject dat we samen aangaan niet passend blijft bij (de ruimte van) LOS, dan gaan we alsnog LOSlaten; ouders zoeken samen met leerplicht een andere plek voor hun kind. LOS biedt hierbij ondersteuning waar mogelijk maar is hier niet toe verplicht.
 - Optie 2: direct LOSlaten (indien de veiligheid van andere leerlingen of begeleiders in gevaar is). We gaan dan over op de procedure Schorsing en verwijdering.
- De Begeleiderskring informeert de Bestuurskring per e-mail over het genomen besluit. Indien de Begeleiderskring kiest voor optie 1, dan wordt de Bestuurskring tijdens het traject regelmatig op de hoogte gehouden van de voortgang.
- Indien de Begeleiderskring besluit tot optie 1:
- We plannen een beeldvormend gesprek (BVG) om de vraag of LOS de juiste plek is voor deze leerling te bespreken met de betreffende leerling en diens ouders. We kijken samen wat er nodig is en formuleren acties voor de leerling, voor de ouders en voor LOS. Aan het eind van dit BVG worden ook afspraken gemaakt wanneer een volgend BVG is, waarin evaluatie van de afgesproken acties zal plaatsvinden. Voorafgaand aan dit tweede BVG vindt evaluatie plaats in de Begeleiderskring en levert de LOS-Kring (na motie van de Begeleiderskring) input over hoe de situatie (sfeer en veiligheid) op dat moment bij LOS ervaren wordt. Dit kan - mits er positieve ontwikkeling merkbaar is - herhaald worden.

- Is de ontwikkeling niet passend bij (het kunnen omgaan met de ruimte van) LOS, dan wordt in de Begeleiderskring besloten dat wij daadwerkelijk handelingsverlegen zijn en zegt LOS Deurne (bij monde van de Bestuurskring) de leerovereenkomst op. Verder volgen wij dan de LOSlaatprocedure (zie verderop in dit hoofdstuk).
- Indien het vertrouwen van de leerling en/of de ouders in LOS zodanig is verstoord dat gesprekken tussen begeleiders en leerling/ouders niet meer mogelijk zijn, verloopt communicatie via de Bestuurskring van LOS.
- Twee begeleiders nemen contact op met de leerplichtambtenaar om hem/haar te informeren over de reden van uitschrijving bij LOS. Als particuliere B3-school³⁶ heeft LOS Deurne geen zorgplicht en hebben wij altijd de mogelijkheid om een leerovereenkomst te beëindigen³⁷. Als een leerling in de leerplichtige leeftijd LOS verlaat en er is nog geen nieuwe school in beeld, dan verwittigen wij de leerplichtambtenaar van de woongemeente van de leerling. De leerplichtambtenaar pakt het traject van daaruit op met de leerling en de ouders.

Bemiddelingsprocedure

Mocht een hulpvraag na behandeling via de reguliere kanalen (gesprek(ken) en/of kringen) blijven bestaan, dan bestaat de mogelijkheid gebruik te maken van een bemiddelingsprocedure. Voor externen, die geen gebruik kunnen maken van de interne procedures, geldt direct deze bemiddelingsprocedure.

In de bemiddelingsprocedure wordt onder begeleiding van de Bestuurskring gezamenlijk de hulpvraag bekeken en wordt besproken welke stappen er nodig zijn om samen verder te kunnen. Contact hierover verloopt via bestuur@losdeurne.nl.

LOSLaatprocedure

Als een leerling LOS verlaat, willen wij dit graag voor alle betrokkenen goed afronden. Ook moeten er formeel een aantal handelingen worden verricht.

De ouders zeggen schriftelijk of per e-mail op bij de Bestuurskring, via admin@losdeurne.nl en bij Filos. Indien de leerling 18 jaar of ouder is, kan de leerling dit ook zelfstandig of samen met de ouders doen. We hanteren een opzegtermijn van één maand. Met de leerling en de ouders wordt afgestemd wanneer en hoe het afscheid bij LOS zal plaatsvinden. De leerling en de ouders worden uitgenodigd voor een LOSlaat-gesprek met twee begeleiders en desgewenst andere leerlingen erbij.

De leerling vertelt zelf tijdens de LOS Meeting dat hij/zij LOS gaat verlaten, en wanneer en hoe het afscheid zal zijn. Na het afscheidsmoment verzamelt de leerling alle persoonlijke spullen om mee te nemen of weg te doen.

De Bestuurskring ontbindt de leerovereenkomst.

³⁶ <https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwijssectoren/particulier-onderwijs/soorten-particulier-onderwijs/b3-scholen>

³⁷ Artikel 10 van de Leerplichtwet 1969 is op grond van de Wet Primair Onderwijs niet van toepassing op het particulier onderwijs.

6. Gezonde school

Passend bij onze visie willen we leerlingen leren luisteren naar hun eigen lichaam. Onze manier hierbij is niet door te verbieden of verplichten, maar door via gesprekken en activiteiten bewustzijn te creëren op het gebied van gezondheid. We (leerlingen, ouders, begeleiders) zijn doorlopend met elkaar in afstemming over wat 'gezond' inhoudt. Vanuit de GGD Gezondheidsbevordering krijgen we hierbij ondersteuning naar behoefte.

De GGD biedt ouders en jongeren ook directe ondersteuning. Op www.jouwggd.nl staat informatie voor jongeren over gezondheid, relaties, lichaam, seks, gevoel, alcohol, roken en drugs. Ouders kunnen terecht op <https://www.ggdbzo.nl/mijn-kind/>.

Voeding

Er zijn bij LOS Deurne geen vaste eetmomenten. Je eet en drinkt wanneer je daar behoefte aan hebt. En er is altijd wel iemand die met je meedoet.

De meesten nemen van thuis hun fruit en lunch mee. In de keuken kun je ook zelf iets maken van meegebrachte ingrediënten of je kunt je hapje opwarmen. Voor leerlingen die van hun ouders toestemming hebben om het LOS-terrein te verlaten is er verder de mogelijkheid om bij een supermarkt of bij 't Streeckhuys iets te gaan halen.

Regelmatig wordt er soep, appelmoes of iets anders lekkers gemaakt. Tegen betaling of door het afstempelen van je soepkaart kun je lekker mee-eten.

Voedselallergieën of -intoleranties zijn zichtbaar voor iedereen op de koelkast, zodat daar rekening mee gehouden kan worden. We kunnen geen rekening houden met overige dieetwensen van ouders.

Je mag zelf kiezen of en hoe je je feestje wil vieren.

Traktaties

Ben je jarig of heb je iets anders te vieren? Ook voor traktaties geldt: aan jou de keuze of en hoe je het wil vieren, en wat je wilt uitdelen. We vragen leerlingen en ouders wel een bewuste afweging te maken, bijvoorbeeld over de hoeveelheid suiker in je traktatie. Wil je rekening houden met mogelijke overgevoeligheden en allergieën? Dat is fijn! Met name lactose- en gluten-intolerantie zijn veelvoorkomend. En heb je al eens bedacht dat je ook voor een traktatie kan kiezen die niet eetbaar is?

Voor jonge leerlingen met een voedselallergie of -intolerantie adviseren we ouders om een traktatiebakje

bij LOS te vullen met wat lekkers wat hun kind wel mag hebben, zodat er geen teleurstellingen zijn als een kind een keer een traktatie niet mag hebben.

Rustmomenten

Het is belangrijk om goed naar je lijf te (leren) luisteren. Heb je even rust nodig? Bij LOS Deurne kun je zelf een rustige plek vinden. Dit kan binnen zijn (voor de kleineren is er het snoezelbos, en voor de groteren de bovenverdieping) of buiten (in de LOS tuin, bij De Ossenbeemd of een rondje door het park). Je kunt ook later beginnen, of eerder naar huis gaan. Een of meerdere dagen vrij nemen behoort ook tot de mogelijkheden.

In een beeldvormend gesprek kan rust en slaap (slaapritme, voldoende slaap, melatonine aanmaak in relatie tot device/tv-gebruik) een onderwerp van gesprek zijn. Een gezonde nachtrust is essentieel voor gezonde hersenen en een gezond lichaam. Als je goed leert luisteren naar het 'fluisteren' van je lichaam, dan hoeft je lichaam niet te gaan 'schreeuwen' om je aandacht te trekken!

Beweging

LOS-leerlingen zijn de hele dag vrij om te bewegen, zowel binnen als buiten. Leerlingen die van hun ouders toestemming hebben om het LOS-terrein te verlaten kunnen ook het park gebruiken voor sport en spel.

Tweemaal per week is een specialist (bevoegd sportdocent) aanwezig die met de leerlingen die dat willen gaat sporten. We hebben dan ook de beschikking over een tennisbaan en een sporthal met alle toebehoren. De leerlingen die mee willen naar de sporthal (in Liessel, op ca. 7 km afstand van LOS) zorgen zelf voor een goede fiets (zodat ze met de groep mee kunnen) of regelen in overleg met de specialist ander vervoer daar naartoe.

Gebruik van mobiele devices

Voorafgaand aan de aanname wordt (indien relevant) met ouders besproken hoe we vanuit onze visie willen omgaan met schermgebruik en gaming. Het al dan niet meegeven van een mobiel device is een keuze van de ouders en hun kind(eren). Hierover blijven we, indien nodig, in gesprek.

Wij zien het omgaan met beeldschermen, games en social media als één van de grotere uitdagingen voor onze leerlingen in deze tijd. We willen hen de kans bieden om deze uitdaging bij LOS Deurne aan te gaan en verbieden het niet. Ook op dit vlak zetten wij in op bewustwording.

Gezonde Relaties & Seksualiteit

Alles begint met een gezonde relatie met jezelf. LOS heeft als insteek: een gezonde relatie met jezelf, bevordert een gezonde relatie met je seksualiteit. Het bespreekbaar maken van dit onderwerp wordt afgestemd op het moment dat de leerling signalen afgeeft om meer over dit onderwerp te weten te willen komen. Dit thema nodigt uit om na te denken over: voortplanting, veilige seks, seksueel plezier, wensen en grenzen, online seksualiteit, gender(versiteit), seksuele diversiteit m.b.t. dit thema.

Zorg voor jezelf en de ander

Op LOS doen we alles zo open en eerlijk mogelijk en een melding van luizen of andere aandoeningen, die je over kunt dragen op een ander, hoort daar gewoon bij. Ben je ziek, blijf dan thuis, zodat je jezelf de tijd geeft om te herstellen en een ander niet onnodig besmet.

Als een leerling luizen heeft, delen de ouders dit met andere ouders in de ouder- whatsappgroep. Ieder heeft een eigen verantwoordelijkheid voor de controle van de haren en het aanpakken van een eventuele luizenuitbraak. Een aantal keren per jaar is er de mogelijkheid om je haren te laten controleren op LOS. Dit is altijd vrijwillig.

Medicijnen

Wij kunnen wettelijk nooit de verantwoordelijkheid van ouders overnemen voor het toedienen van medicatie (en dat willen wij ook niet), dus die verantwoordelijkheid blijft te allen tijde bij de ouders liggen. Wel kunnen wij, na overleg, zorgdragen voor het toedienen van medicatie onder verantwoordelijkheid van de ouders. Hiertoe vullen de ouders een verklaring³⁸ in.

Roken, drank & drugs

LOS Deurne is zowel binnen als buiten een rook-, vape-, drugs- en alcoholvrije leeromgeving. Iemand die onder invloed is van drank of drugs zal de toegang tot LOS worden onzegd.

³⁸ zie bijlage 10

7. Veiligheid

Fysieke, sociale en emotionele veiligheid zijn belangrijk als basis voor groei.

Ruimte binnen grenzen

Bij LOS krijgt iedereen de tijd en ruimte om te leren, ook van dingen die niet goed gaan ('fouten'). De eigen verantwoordelijkheid hierin, de mogelijkheid om 'stop' te zeggen als grenzen worden overschreden en de continue uitnodiging tot afstemming zijn dagelijks onderwerp van gesprek en oefening. In dit opzicht is de LOS-leeromgeving vergeeflijker dan de wereld buiten LOS, waar boetes en straffen deel uitmaken van de alledaagse werkelijkheid. Als leeromgeving is het ook de taak van LOS om leerlingen daarvan bewust te maken, hen de kans te bieden om zich te realiseren hoe eigen gedrag en eigen keuzes tot consequenties leiden en hen alternatieven (qua keuzes en gedrag) aan te bieden.

De basisafspraken vormen de basisveiligheid binnen LOS. Als een leerling (nog) niet in staat is om zich daar aan te houden of als het een keer mis gaat, kan eenieder binnen LOS die leerling daarop aanspreken. Daarbij gaat het er vooral om dat we bespreken waarom de afspraken bij LOS belangrijk zijn, wat de spelregels zijn die ervoor zorgen dat de ruimte bij LOS voor iedereen fysiek en mentaal veilig is. We willen dat alle leerlingen bij LOS in een veilige omgeving kunnen leren hun gedrag te reguleren en waar wenselijk 'voor het algemeen belang' aan te passen. De grenzen die we stellen zijn een expliciete uitnodiging om 'om te keren' en de focus te verleggen naar de ruimte binnen die grenzen.

Met als uitgangspunten veiligheid en vertrouwen willen we helder zijn over de grenzen van wat we accepteren bij LOS. De veiligheid van alle LOS-leerlingen en LOS-begeleiders staat voorop, zowel lichamelijk als emotioneel. We vertrouwen op de deskundigheid van de LOS-begeleiders en de leden van de Perspectiekring bij het beoordelen van wat toelaatbaar en ontoelaatbaar is bij LOS. We vertrouwen ook op de leer-kracht bij eenieder om te leren van ervaringen.

Fysieke veiligheid

We houden elkaar in de gaten, en letten op elkaars veiligheid bij het aanleren van nieuwe vaardigheden, zoals het werken met gereedschap, het uitvoeren van 'kunstjes' met turnen etc.

Met de ouders van elke leerling worden schriftelijk afspraken gemaakt of de leerling zelfstandig dan wel in gezelschap van oudere leerlingen of slechts onder begeleiding van een volwassene de leeromgeving mag verlaten, bijvoorbeeld om even naar de winkel te gaan voor benodigde materialen of naar het kasteelpark.

Maar 'leren door ervaren' betekent soms ook dat iets niet goed gaat, dat je van je 'fouten' mag leren. Vallen en opstaan... De begeleiders van LOS Deurne grijpen om deze reden soms niet direct in, en gunnen de leerling de 'negatieve' ervaring om van te leren. Zij houden hierbij uiteraard wel de grenzen van 'leren door ervaren' in het oog en zorgen ervoor dat er geen serieuze gevaren dreigen.

Voor het geval er toch ongelukken gebeuren die serieus van aard zijn, is er op elk moment tenminste één bevoegde BHV'er (BedrijfsHulpVerlening) aanwezig. Een BHV'er kan eerste hulp

toepassen of in uiterste nood een ontruiming in gang zetten. We organiseren met enige regelmaat een ontruimingsoefening zodat alle leerlingen en alle begeleiders weten wat ze wel en niet moeten doen in geval van nood. Het team volgt jaarlijks BHV-scholing.

Er zijn voldoende nooduitgangen en er is een verzamelplek bij De Ossenbeemd aangewezen waar iedereen naartoe moet in het geval van een ontruiming. Er is een speciale BHV-kast, met daarin ook de EHBO-materialen. Het pand is uitgerust met rookmelders en een alarminstallatie en in het pand zijn blusmiddelen aanwezig.

Sociale en emotionele veiligheid

Bij LOS Deurne houden we rekening met elkaar. De organisatie van onze leeromgeving via sociocratische kringen en de leeftijdsmix zijn hierbij van groot belang. Daardoor leren leerlingen voor zichzelf én voor elkaar zorgen, voor zichzelf opkomen en toch het grote plaatje blijven zien van samen ergens naartoe werken.

De oudere leerlingen stellen zich verantwoordelijk op naar de jongere leerlingen; de jongere leerlingen dagen de oudere leerlingen uit te blijven spelen en zich te blijven uiten.

“We zijn er voor elkaar en laten elkaar zijn.”

Wij vinden het belangrijk dat er balans kan zijn tussen binnen- en buitenwereld voor iedere leerling en iedere begeleider. Daarom besteden we veel aandacht aan de inrichting van onze leeromgeving: voldoende plekken waar leerlingen zich in rust even terug kunnen trekken, voldoende plekken waar leerlingen zich heerlijk actief kunnen uitleven, en voldoende mogelijkheid om creativiteit te uiten waarbij niet een resultaat het hoogst haalbare is.

Jaarlijkse monitoring van de veiligheidservaring

We zijn als school verplicht om tenminste jaarlijks onze leerlingen te bevragen op hun gevoel van veiligheid bij LOS. Wij hebben ervoor gekozen om dat structureel in te vullen via een onafhankelijke specialist Welbevinden. Vier keer per jaar - in de maanden september, december, maart en juni - komt deze specialist een dagdeel naar LOS om zelf te ervaren hoe de diverse ruimtes en de sfeer bij LOS aanvoelen, en om met leerlingen en begeleiders in gesprek te gaan over de ervaren fysieke, emotionele en sociale veiligheid bij LOS. Van deze bezoeken worden verslagen gemaakt. Deze ervaringsverslagen worden besproken in het team en voorgelegd aan de onderwijsinspectie.

AVG

De (persoonlijke) gegevens van leerlingen zijn bij LOS Deurne veilig. Wij houden ons aan de eisen die gesteld zijn in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)³⁹.

³⁹ op aanvraag verkrijgbaar

Daarbij ontstaan tijdens de vele activiteiten bij LOS Deurne regelmatig mooie gesprekken (tussen en met leerlingen) over respect voor elkaar en elkaars privacy.

Onmiddellijke ontzegging van de toegang tot LOS bij onveilig gedrag

Het is ter beoordeling van één of meerdere van de begeleiders om iemand met onmiddellijke toegang tot LOS te ontzeggen indien iemand:

- opzettelijk lichamelijk geweld gebruikt tegen een leerling of begeleider van LOS;
- ernstige dreigementen uit tegen een leerling of begeleider van LOS;
- een wapen meeneemt naar LOS;
- drank of drugs meeneemt naar LOS;
- onder invloed is van drank of drugs bij LOS;
- anderszins onveilig gedrag vertoont, voor zichzelf of richting andere LOS-leden.

Bij het vermoeden van drank, drugs of wapens is het de begeleiders toegestaan om iemands persoonlijke spullen te doorzoeken.

In het geval dat een leerling met onmiddellijke toegang tot LOS wordt ontzegd door een begeleider volgt de volgende procedure:

- De ouders van de betreffende leerling worden door twee (andere) begeleiders gebeld ter informatie. Er wordt hen gevraagd hun kind te komen ophalen. Ook wordt uitgelegd hoe de procedure verder zal verlopen.
- Binnen een week na het incident wordt een Perspectiefkring gepland waarbij de betrokken begeleider en de leerling gehoord worden over het voorval door de Perspectiefkringleden. Bij deze Perspectiefkring is een andere begeleider aanwezig als procesbewaker en spaceholder. De ouders zijn bij deze Perspectiefkring welkom als toehoorder.
- Tot deze Perspectiefkring vragen we de leerling om thuis te blijven. Deze periode biedt bezinningstijd aan zowel de betreffende leerling en ouders, als aan de begeleiders en overige leerlingen. Aan de betreffende leerling en ouders wordt gevraagd na te denken over de vraag of en hoe hij/zij bij LOS wil zijn op een manier die voor iedereen prettig is, en of wellicht ondersteuning buiten LOS hierbij gewenst is. De bezinningstijd biedt de begeleiders en andere

leerlingen van LOS de tijd om te bespreken wat zij nog willen en kunnen 'dragen' en of LOS kan bieden wat deze leerling nodig heeft.

- Kiest een leerling er zelf niet voor om deze bezinningstijd aan te gaan, dan wordt de procedure voor schorsing ingezet (zie verderop). Ook dan is de leerling pas welkom bij LOS bij de Perspectiefkring.
- Afhankelijk van het verloop van de Perspectiefkring kan de Begeleiderskring bespreken of aanvullende acties of afspraken met de betreffende leerling en/of ouders nodig zijn. De begeleiderskring kan besluiten dat LOS handelingsverlegen is (zie hoofdstuk 5). Ook een schorsing, en zelfs een verwijdering, kan een uitkomst zijn van deze Begeleiderskring. In dat geval volgt de procedure zoals hieronder beschreven.

We willen een warm en geborgen 'thuis' bieden.

Schorsing

Er zijn wel degelijk grenzen aan de ruimte die we leerlingen kunnen en willen bieden. Gewelddadig gedrag (zowel fysiek als emotioneel) en weigering om in de Perspectiefkring te verschijnen gaan voorbij onze grenzen. Ook aan herhaaldelijk problematisch gedrag zit een grens. Als begeleiders en Perspectiefkringleden zijn we er voor iedereen bij LOS. Om dit te kunnen waarborgen is het nodig een halt toe te roepen indien een leerling onevenredig veel tijd en energie vraagt van begeleiders en Perspectiefkring.

De Begeleiderskring kan besluiten tot een schorsing van maximaal 5 LOS-dagen, zoals wettelijk bepaald. Bij een schorsing die langer duurt dan 1 LOS-dag, zijn wij wettelijk verplicht om hiervan melding te maken.

De schorsing biedt tijd voor bezinning aan zowel de betreffende leerling en ouders als aan de begeleiders en overige leerlingen. Aan de betreffende leerling en ouders wordt gevraagd na te denken over de vraag of en hoe hij/zij bij LOS wil zijn op een manier die voor iedereen prettig is, en of ondersteuning buiten LOS hierbij gewenst is. De schorsing biedt de begeleiders en andere leerlingen van LOS de tijd om te bespreken wat zij nog willen en kunnen 'dragen' en of LOS kan bieden wat deze leerling nodig heeft.

Tijdens de opgelegde schorsing is de leerling niet welkom bij LOS.

De procedure bij een schorsing is als volgt:

- De ouders van de betreffende leerling worden door twee begeleiders telefonisch en schriftelijk (via Seesaw) op de hoogte gebracht van het besluit van de Begeleiderskring en hoe het proces verder zal verlopen.
- De Begeleiderskring dient een motie in bij de Bestuurskring waarin zij vragen om hun besluit om te zetten in een formele schorsing.
- De Bestuurskring beoordeelt de motie op zorgvuldigheid van de gevolgde procedure. Indien de Bestuurskring niet akkoord gaat, wordt de motie teruggelegd bij de Begeleiderskring met het verzoek deze te bespreken. Indien de Bestuurskring akkoord gaat, volgt een schriftelijk bericht naar de ouders. Hierin wordt expliciet benoemd dat LOS deze schorsing als een tijd van bezinning ziet, zowel aan de kant van de leerling/ouders als aan de kant van LOS. Dit komt eveneens in het dossier van de leerling en wordt ook in het leerlingportfolio in Seesaw geplaatst.
- Twee begeleiders nemen contact op met de leerplichtambtenaar om hem/haar te informeren over het besluit tot schorsing en de procedure die LOS zal gaan volgen.
- Verdere communicatie over het besluit verloopt via de Bestuurskring.
- In de week na de schorsingsperiode wordt een beeldvormend gesprek (BVG) gepland met leerling, ouders, twee begeleiders en eventueel de Perspectiefkringleden en/of de leerplichtambtenaar. Tijdens dit BVG wordt expliciet besproken wat er mogelijk nodig is aan de kant van de leerling en ouders om dergelijk ongewenst gedrag in de toekomst te voorkomen (bv. therapie, zorgtraject).
- In dit BVG worden ook afspraken gemaakt over hoe het gedrag van de leerling gevolgd wordt (bv. opnieuw een BVG na een bepaalde tijd) en welke consequenties er volgen indien de leerling opnieuw (en binnen hoeveel tijd) grensoverschrijdend gedrag vertoont.
- Van dit BVG wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt gedeeld met leerling en ouders via Seesaw.

Verwijdering

Als een leerling of ouder onveilig en/of verstorend gedrag blijft vertonen bij LOS en er geen ontwikkeling zichtbaar is passend bij LOS, kan de Begeleiderskring aan de Bestuurskring vragen de leerovereenkomst op te zeggen. De Bestuurskring gaat na of er gehandeld is in overeenstemming met de uitgangspunten en procedures van LOS en formaliseert het besluit van de Begeleiderskring door de leerovereenkomst schriftelijk op te zeggen. Zie ook Regeling Toelating, Schorsing en Verwijdering (bijlage bij leerovereenkomst).

In deze situatie kan het voorkomen dat een leerling langer dan 5 LOS-dagen geschorst wordt, tot dat de formele ontbinding van de leerovereenkomst gerealiseerd is. Dit gebeurt in afstemming met de leerplichtambtenaar.

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Volgens de Wet Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling zijn wij als school verplicht onze verantwoordelijkheid te nemen bij vermoedens van geweld in de huiselijke kring van onze leerlingen.

De stappen die wij hierin nemen zijn als volgt:

Stap 1: In kaart brengen van signalen.

Wij zijn bij LOS Deurne dagelijks intensief met elkaar in interactie en in gesprek. Op het moment dat wij signalen oppikken die zouden kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling, zullen wij dat in eerste instantie trachten bespreekbaar te maken (in een veilige setting) met de leerling zelf. Dit kunnen expliciete fysieke signalen zijn (tranen, blauwe plekken, breuken) maar ook implicietere emotionele signalen (teruggetrokken zijn of juist heel expressief/agressief, depressie).

Stap 2: Overleggen met een collega. Eventueel raadplegen van Veilig thuis (het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling) of een deskundige op het gebied van letselduiding.

In onze dagelijkse checkout en tijdens de Begeleidersrking delen wij als professionals deze opgepikte signalen en datgene wat er wel of (nog) niet besproken is met de leerling. Wij bepalen onze aanpak voor de komende tijd en bespreken of wij externe hulp hierbij nodig hebben. Zo nodig schakelen wij deze in.

Stap 3: Gesprek met de betrokkene(n).

Mochten wij, eventueel na inschakeling van externe hulp, vermoedens hebben dat er in de thuissituatie van onze leerling iets niet goed zit, dan bespreken wij dat altijd eerst met de ouder(s) in een persoonlijk gesprek. Dit doen wij op sociocratische wijze zodat alles open en eerlijk kan worden gedeeld en iedereen zich gehoord voelt. Van dit gesprek wordt een gedetailleerd verslag gemaakt.

Stap 4: Wegen van het huiselijk geweld of de kindermishandeling. Bij twijfel altijd Veilig Thuis raadplegen.

Na afloop van dit gesprek zullen wij op basis van het verslag met ons team van professionals, eventueel in samenspraak met eerder betrokken of nieuw in te schakelen externe deskundigen, een afweging maken of in dit geval sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling. Wij informeren de ouders over onze beslissing door middel van een officiële brief.

Stap 5: Beslissen aan de hand van het afwegingskader.

Als wij in stap 4 tot de conclusie komen dat wij denken dat er inderdaad sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling, zullen wij een officiële melding hiervan maken.

8. Ouders en LOS

Wat hebben we nodig van ouders?

Vanuit onze visie vinden we het belangrijk dat we open en eerlijk met communiceren met ouders over voor hen relevante gebeurtenissen binnen LOS. Andersom hebben we nodig van ouders dat ze open en eerlijk communiceren over belangrijke zaken die in het leven van hun kind spelen, zodat we gedrag van een kind bij LOS beter kunnen interpreteren en onze aandacht en zorg daarop kunnen afstemmen.

Iedereen binnen LOS wordt geacht zich aan de basisafspraken te houden. Om een kind daartoe de ruimte te geven helpt het bijvoorbeeld om er bij het ophalen rekening mee te houden dat het kind misschien nog een poetstaak moet doen, maar ook dat jullie samen om half 4 klaar zijn om naar huis te gaan, zodat de begeleiders in de checkout rustig samen de dag kunnen nabespreken (zie ook hoofdstuk 5: leerlingbespreking).

Als er sprake is van luizen of een andere mogelijk besmettelijke aandoening informeer andere ouders via de ouderapp, zo dragen we zorg voor elkaar (zie ook hoofdstuk 6: zorg voor jezelf en elkaar).

Blijft je kind thuis om een dagje uit te rusten of heeft je kind het nodig om langere tijd thuis te blijven, vraag je kind dan om ons te informeren of laat het ons zelf weten. Ook als je kind plannen heeft om in LOS-tijd buiten LOS te Leren, Ontdekken, Spelen dan is het nodig dat we hiervan op de hoogte worden gebracht en gehouden (zie hoofdstuk 4: leren buiten LOS)

Oudervereniging Filos

Sociocratische leeromgeving LOS Deurne is een particulier initiatief en ontvangt daardoor geen bekostiging vanuit de overheid. Oudervereniging Filos⁴⁰ is (in januari 2018) ontstaan als ouderinitiatief en heeft onder andere als doel om zorg te dragen voor een goede financiële basis voor de toekomst van het sociocratisch onderwijs in Deurne. Oudervereniging Filos zoekt daarbij actief naar sponsoring en financiering.

Oudervereniging Filos stelt zich garant voor dekking van een belangrijk deel van de kosten. Lidmaatschap van Filos is daarom een voorwaarde voor inschrijving van een leerling bij LOS Deurne.

Deze oudervereniging kent eigen statuten en een eigen huishoudelijk reglement en staat volledig los van de kringorganisatie van LOS Deurne. Halfjaarlijks organiseert Filos een algemene ledenvergadering (ALV).

⁴⁰ Meer informatie: www.filosdeurne.nl

Ouderparticipatie

We vinden een goed contact met de ouders van onze leerlingen heel belangrijk. Behalve dat wij de ouders op de hoogte houden van en betrekken bij de groei van hun kind (zie hoofdstuk 5) en dat zij via de oudervereniging betrokken zijn bij LOS Deurne, kunnen de ouders ook een inhoudelijke bijdrage leveren aan de leeromgeving. Als ouders vanuit hun werk of hobby/passie iets willen delen met onze leerlingen in de vorm van een excursie of project, staan wij daarvoor open. Aankondiging hiervan gaat via een mededeling tijdens de wekelijkse LOS meeting en een briefje op het wie-wil-bord. Het kan voorkomen dat wij ouders specifiek vragen om hun netwerk in te zetten naar aanleiding van een vraag van een leerling om iets te willen onderzoeken.

In het voorjaar en in het najaar organiseren we een Ubuntu klus & speldag waarbij ook ouders welkom zijn. In de ochtend steken we met z'n allen de handen uit de mouwen om LOS een grote opknop- en opfrisbeurt te geven (klussen, poetsen, tuinwerk). Daarna gaan we samen lunchen (potluck). In de middag doen we een spel of activiteit.

We organiseren drie keer per jaar een verbindingsmoment (overdag op een niet-LOSdag) voor ouders, kinderen en begeleiders. De inhoud van die momenten ontstaat via 'open space' heel organisch: Wie wil iets delen? Wie wil iets ontdekken? Wie zoekt informatie? Of willen we gewoon samen-zijn?

Inspraak?

Als ouders vinden dat er bij LOS gewerkt wordt op een wijze die hen niet bevalt, vragen wij hen vriendelijk om dit in de vorm van een concrete vraag bij ons neer te leggen. Ouders die direct inspraak wensen in hoe zaken binnen LOS verlopen, moeten wij helaas teleurstellen. Binnen LOS worden alle besluiten over hoe wij de dingen bij LOS willen doen door leerlingen en begeleiders genomen in de LOS Kring. Dit is waarvoor de ouders tekenen (zie artikel 1 van de leerovereenkomst (bijlage 10) bij de start van hun kind bij LOS. Wij gaan hierover niet in discussie met ouders. Alleen via een breed gedragen motie via Oudervereniging Filos kunnen ouders iets op de agenda van de LOS Kring krijgen (zie bijlage 12). Als ouders de werkwijze van LOS niet langer vinden passen bij hun wensen voor hun kind, kan de leerovereenkomst worden beëindigd. Ook vanuit LOS kan de leerovereenkomst worden opgezegd indien er sprake is van een verstoorde relatie tussen ouders en LOS (zie regeling Toelating, schorsing en verwijdering, bijlage 10).

Ervaringen delen

Wanneer een kind bij LOS komt, maakt dit vaak ook veel los bij ouders. Als je kind op een natuurlijke manier mag leren, ontdekken en spelen, vraagt dat van ouders veel vertrouwen in het proces van je kind. Dit kan soms moeilijk zijn. Het vraagt namelijk van je dat je veel (aangeleerde) aannames over onderwijs, opvoeding en ouderschap overboord zet en dat je (weer) gaat vertrouwen op je eigen wijsheid en die van je kind. In liefde en vertrouwen je kind zijn of haar eigen weg laten ontdekken en volgen, vraagt van ouders geduld, een luisterend oor en

reflectievermogen. Elk kind zal namelijk ook de eigen ouders spiegelen en dit kan soms confronterend zijn.

Zoals in hoofdstuk 5 is beschreven, zijn ouders welkom om bij LOS binnen te lopen en informeel (bij een theetje 's ochtends) of formeel (tijdens een BVG) af te stemmen als zij opmerkingen, vragen of zorgen hebben die zij met het begeleidersteam willen delen. Tijdens deze overlegmomenten zullen de begeleiders wel steeds vanuit de ontwikkeling van de leerling hun antwoorden en feedback formuleren. De begeleiders zijn niet opgeleid en hebben ook niet de tijd om ouders in hun eigen persoonlijke traject volledig te ondersteunen. Wel kunnen we doorverwijzen naar bij ons bekende professionals op dat vlak.

Ouders kunnen zelf momenten organiseren om elkaar te ontmoeten, ervaringen te delen en specifieke thema's te bespreken⁴¹. Desgevraagd zijn de begeleiders van LOS Deurne bereid hun inhoudelijke bijdrage aan deze bijeenkomsten te leveren.

⁴¹ zie ook bijlage 14

9. Kosten

Ouderbijdrage

Sociocratische leeromgeving LOS Deurne is een particulier initiatief en ontvangt daardoor geen bekostiging vanuit de overheid. De inkomsten van LOS Deurne worden (vooralsnog) opgebracht door de ouders van de leerlingen. Een en ander is contractueel vastgelegd tussen Stichting Sociocratische Leer Omgeving Deurne en Oudervereniging Filos (zie hoofdstuk 8). Alle ouders van LOS-leerlingen dienen hiertoe lid te worden van Filos.

De ouders hebben gezamenlijk afgesproken een maandelijks sponsorbijdrage te voldoen. De sponsorbijdrage per maand is voor 2026 vastgesteld op: €400 voor één kind en €278 voor elk volgend kind uit hetzelfde gezin. Ouders die financieel meer dan het vastgestelde bedrag willen bijdragen, mogen uiteraard een extra bijdrage doen. Aanvullend wordt gezocht naar sponsoring en fondsen.

Studiemiddelen

Op LOS Deurne zijn veel studieboeken aanwezig. Mocht je boeken willen bestellen die nog niet aanwezig zijn, dan kun je hiertoe een verzoek indienen bij de LOS-kring. De LOS-kring behandelt daarnaast ook moties over vergoeding van andersoortige materialen, licenties voor online programma's, reiskosten van excursies enzovoort. Natuurlijk leren kan immers op vele manieren!

Ouders dienen op eigen kosten boeken aan te schaffen als hun kind deze uitsluitend voor eigen gebruik wil houden. In het geval dat een leerling examen wil doen, kan hij of zij eigen boeken nodig hebben.

Opleidings- en examenkosten

Als leerlingen via staatsexamens certificaten of een heel diploma willen halen, komen de kosten hiervan voor rekening van de ouders. Meer informatie hierover is te vinden via de site van DUO⁴².

Ook de kosten voor het deelnemen aan een (bachelor)opleiding van de Open Universiteit (optie voor leerlingen vanaf 18 jaar, zie hoofdstuk 4) alsmede de kosten van eventuele aanschaf van boeken daarvoor zijn voor rekening van de ouders.

Overige kosten

Bij aanname brengt LOS Deurne administratiekosten in rekening.

Het kan voorkomen dat voor specifieke excursies of activiteiten een extra bijdrage wordt gevraagd. Deelname aan deze excursies of activiteiten is niet verplicht.

⁴² <https://www.duo.nl/particulier/staatsexamen-vo/kosten-en-betalen.jsp>

10. Aanmelding & aanname

Een kind is in Nederland leerplichtig vanaf 5 jaar; vanaf vier jaar mag het al naar school. Bij LOS Deurne zijn ook ouders met jongere kinderen (0 tot 3 jaar) al welkom voor een eerste kennismaking (zie ook verderop: ervaringsmomenten).

Met ieder nieuw kind dat LOS Deurne binnenstapt, verandert de leeromgeving en hebben we tijd nodig om elkaar te leren kennen. Wij kiezen er daarom voor om, zelfs bij grote vraag, niet teveel nieuwe kinderen tegelijk aan te nemen. Daarbij houden wij ons aan de volgende uitgangspunten: balans wat betreft jongens/meisjes, basisschool/voortgezet onderwijs, leeftijdsmix etc. Op onze website www.losdeurne.nl vind je bij 'veelgestelde vragen' informatie over de wachtlijst op dit moment.

Uit onze eigen ervaringen en ervaringen van democratische scholen over de hele wereld blijkt hoe lastig het is voor oudere kinderen/jongeren (vanuit het VO) om nog de omschakeling te maken naar dit type onderwijs. Als je de overstap maakt vanuit het regulier onderwijs, kost het tijd om weer terug bij je eigen wensen, talenten en motivatie te komen. Dit kan een paar maanden zijn, maar vaker kost het zelfs jaren. In de regel geldt: hoe ouder je bent, hoe langer het duurt om de omslag naar zelfsturend leren te maken.

Belangrijk is verder dat de ouders volledig achter onze visie staan en in vol vertrouwen alle verwachtingen durven los te laten over hoe het leerpad van hun kind eruit zou moeten zien. Als ouders 'ja' zeggen tegen natuurlijk leren, kunnen hun kinderen zich vrijer ontwikkelen.

Op elk moment in de aanmeldingsprocedure kan, zowel aan de zijde van ouders en kind(eren) als aan de zijde van LOS, besloten worden om af te zien van vervolg als daar aanleiding toe is. Als LOS besluit de aanmeldings-procedure te staken, zal daarover per mail worden gecommuniceerd met de ouders.

Omdat wij onze aandacht op de activiteiten bij LOS Deurne willen richten, is het niet mogelijk om alle individuele vragen van ouders van potentieel nieuwe leerlingen in een persoonlijk gesprek of per mail of aan de telefoon te beantwoorden.

Onze procedure voor (potentieel) nieuwe leerlingen en voor thuisonderwijs-kinderen die misschien naar LOS Deurne willen komen, ziet er als volgt uit:

Rondleiding op afspraak

Wij laten graag LOS Deurne 'in het echt' zien en ervaren. Op afspraak zijn ouders en kind(eren) welkom bij LOS Deurne tijdens openingstijden. Dit bezoek vindt plaats in de ochtend en duurt ca. 1 uur. Je wordt ontvangen door een LOS-ouder. Deze LOS-ouder is ook beschikbaar voor het beantwoorden van eventuele vragen. Tijdens dit bezoek kun je rondkijken bij LOS Deurne en ontdekken wat er allemaal gebeurt. Het is zeer wenselijk dat de ouders en het kind zich vóór dit

bezoek goed voorbereiden via de schoolgids, en de informatie en blogs op onze website. Dit helpt bij het interpreteren van de ervaringen tijdens het bezoek aan LOS Deurne. De begeleiders zijn tijdens dit bezoek niet beschikbaar voor vragen, aangezien zij hun normale LOS-activiteiten uitvoeren. Ouders kunnen zich voor een bezoek aan LOS Deurne aanmelden via admin@losdeurne.nl onder vermelding van de naam, leeftijd en gender van je kind(eren).

Hart & Ziel gesprek

Ouders en kinderen die na de rondleiding verder willen in de aanmeldingsprocedure kunnen dit aangeven via admin@losdeurne.nl. De volgende stap in onze procedure is dan het Hart & Ziel gesprek. Dit is een openhartig gesprek (van 1 tot 1,5 uur, start om 8.30u) tussen beide ouders, kind(eren) en twee begeleiders van LOS Deurne. Mogelijk sluiten ook LOS-leerlingen aan bij dit gesprek.

Ter voorbereiding op dit gesprek vragen wij ouders om een online vragenformulier in te vullen. Kinderen vanaf 8 jaar ontvangen ook een eigen online vragenformulier. Wij hechten veel waarde aan de antwoorden; zij dienen als uitgangspunt voor het Hart & Ziel gesprek. Dit is tevens de fase waar wij - indien wij dat nodig achten - contact opnemen met de vorige school en eventueel, bij toestemming van de ouders, de schoolhistorie opvragen bij de vorige school/scholen.

We plannen het Hart & Ziel gesprek pas in na ontvangst van de antwoorden op onze vragen. Ouders en kind(eren) worden hiervoor uitgenodigd per mail. Het verloop van het Hart & Ziel gesprek bepaalt of wij doorgaan in de procedure en het kind welkom is om bij LOS Deurne te komen snuffelen of (indien kinderen jonger zijn dan 4 jaar) deel te nemen aan de ervaringsmomenten. Tijdens het H&Z gesprek worden onze basisafspraken toegelicht en op papier meegegeven. Als ouders & kind na het gesprek door willen gaan in de procedure, geven zij dit per mail (via admin@losdeurne.nl) door en sturen zij hierbij de ondertekende basisafspraken mee. Pas als de ondertekende basisafspraken zijn ontvangen, zetten wij de volgende stap in onze procedure.

Ervaringsmomenten

Specifiek voor kinderen in de leeftijd van 0 t/m 4 jaar en hun ouders, die al een rondleiding bij LOS hebben gehad en met ons een Hart & Ziel gesprek hebben gevoerd, organiseren we ervaringsmomenten. De ervaringsmomenten worden drie à vier keer per jaar gepland op reguliere LOS-dagen en duren maximaal 1,5 uur.

Op deze manier willen we verbinding houden tot het moment (soms dus pas jaren later) dat instroom bij LOS in zicht komt. Het geeft ouders en kind de gelegenheid om de sfeer en werkwijze van LOS te ervaren en contact te maken met leerlingen en begeleiders van LOS. Indien zich meer gezinnen aanmelden is het ook een mooie kans om alvast elkaar te leren kennen.

Het geeft ons vooral ook de tijd om samen met de ouders af te stemmen hoe we voor dit specifieke kind het snuffelen en de start bij LOS willen vormgeven. We kijken en luisteren daarbij goed naar wat het kind zelf aan ons toont. Zo kan de overgang naar LOS Deurne laagdrempelig, spanningsvrij en organisch verlopen.

Kinderen zijn bij ervaringsmomenten alleen welkom samen met hun ouder(s). Ze ontvangen een uitnodiging hiervoor vanuit LOS.

Snuffeldagen

Tijdens de snuffeldagen krijgt het kind een goed beeld van LOS Deurne en krijgen wij een goed beeld van het kind. Vóór de snuffeldagen sturen wij een “over-mij-formulier” voor het kind. Dit hangen wij op bij LOS zodat iedereen kan zien wie er komt snuffelen. De ouders ontvangen een (tweede) online vragenformulier met praktische vragen voor een goed verloop van de snuffeldagen.

Het is fijn als het kind rond 9.00u op LOS is, zodat deelname aan de LOS Kring mogelijk is. Ouders zijn welkom om even een theetje te drinken en vertrekken daarna. We evalueren elke snuffeldag met ouder(s) en kind. Zo kunnen we gezamenlijk onderzoeken of LOS Deurne kan bieden wat het kind nodig heeft.

We plannen in eerste instantie drie snuffeldagen in. Voor jonge kinderen (4 & 5 jaar) plannen we halve dagen in voor het snuffelen. Jonge kinderen kunnen pas komen snuffelen als ze tenminste

even zonder ouders bij LOS kunnen zijn en zelfstandig naar het toilet kunnen gaan. Na de geplande snuffeldagen bekijken we samen of er eventueel nog een extra dag nodig is. Als dat zo is, bespreken we specifiek wat er op die extra dag dan nog ontdekt mag worden.

De data voor het snuffelen worden in onderling overleg afgesproken. Als er meerdere kinderen uit één gezin graag willen onderzoeken of ze naar LOS willen komen, dan plannen we individuele snuffeldagen per kind en één gezamenlijke snuffeldag. Wij hebben voor

kinderen van 4 jaar die nog nooit naar school zijn geweest het hele jaar ruimte om snuffeldagen in te plannen. De snuffeldagen voor de andere kinderen worden tot vijf weken voor de zomervakantie ingepland.

Aanmelding

De volgende stap in de procedure is dat ouders hun kind aanmelden bij LOS Deurne via admin@losdeurne.nl. De aanmelding wordt ingebracht als motie in de LOS Kring. Het beeld wat LOS heeft van het kind op basis van de snuffeldagen en van het gezin uit het Hart & Ziel gesprek maken onderdeel uit van deze motie, die sociocratisch wordt besproken. De LOS Kring neemt een besluit over wel of niet aanname ((ja, ja mits/als/zodra of nee) en bepaalt de startdatum van de leerling. Het kan zijn (zie de introductietekst van dit hoofdstuk) dat je op een wachtlijst wordt geplaatst. Het besluit wordt per mail teruggekoppeld aan de ouders.

Aanname

Als de LOS Kring besluit tot aanname ontvangen de ouders per mail alle officiële documenten van LOS en Oudervereniging Filos (zie hoofdstuk 8). Nadat alle officiële documenten getekend in

ons bezit zijn en de administratiekosten⁴³ zijn betaald, kan de leerling 'echt' bij LOS Deurne beginnen.

Jonge kinderen van 4 en 5 jaar oud starten bij LOS met halve dagen. Ouders brengen hun kind tussen 8.30-9.00 uur, zodat het kind met begeleiding een rustige start van de dag kan hebben. Het kind wordt uiterlijk tussen 12.00-12.30 uur weer opgehaald. Bij het opstart-BVG na 4-6 weken, worden afspraken gemaakt over het vervolg.

In overleg is het ook voor oudere kinderen mogelijk om de start bij LOS rustig op te bouwen en niet meteen met vier volle dagen te beginnen. Een prettige start is de beste basis voor een prettige LOS-tijd.

⁴³ Zie hoofdstuk 9

11. Je start bij LOS

Op je eerste dag bij LOS Deurne word je als nieuwe leerling van harte welkom geheten in de LOS Meeting. Je bent dan officieel lid van de LOS Kring en je hebt consent-recht. Tijdens de eerstvolgende LOS Meeting word je door iedereen welkom geheten bij LOS.

De naam van elke leerling komt (als je wilt met je foto erbij en als je dat niet wilt zonder foto) op een boomstammetje bij de boomstammetjes van andere leerlingen aan onze muur te hangen.

Elke leerling krijgt een persoonlijk leerdoelenverzamelalbum voor het 'stickeren' van alle bereikte leerdoelen en een persoonlijk account voor een digitaal portfolio.

Het eerste BeeldVormend Gesprek (BVG, zie hoofdstuk 5) met de leerling en de ouders wordt ongeveer vijf tot acht weken na de start ingepland.

Wij wensen je veel plezier bij LOS Deurne.

Fijn dat je er bent!

Ga op zoek naar jouw vonk en wakker het vuur in je aan.

Bijlage 1: basisafspraken

wij zijn een leeromgeving voor hart en ziel

basisafspraken

versie: 11 augustus 2025

(eerdere versies: 9-1-2017, 24-1-2017, 10-2-2017, 19-6-2017, 23-11-2020, 13-07-2021, 23-06-2025)

Van afspraken naar afstemming

Alles is leren

Bij LOS Deurne kom je elke dag in contact met andere mensen en verschillende situaties. LOS is de wereld in het klein. We vragen van je dat je respectvol omgaat met jezelf, met de ander, met materialen en met het milieu. Het ultieme leerdoel van LOS is dat je leert leven in afstemming met jezelf en met je omgeving. LOS gaat over bewustwording op dat gebied. De continue uitnodiging tot afstemming is dagelijks onderwerp van gesprek en oefening.

Bij afstemmen denken wij aan:

- jezelf en de ander zien en horen
- evenwaardigheid
- het gezamenlijke belang kunnen zien
- verantwoordelijkheid nemen voor jezelf
- de ander aanspreken op diens verantwoordelijkheid

Ik, jij, wij

Bij LOS houden we rekening met elkaar. Vaak kan dit in onderlinge afstemming; soms hebben we daar duidelijke afspraken over gemaakt. Alle afspraken stellen we gezamenlijk vast in de LOS-kring. Tijdens het maken van deze afspraken leer je niet alleen hoe je een afspraak maakt en 'SPEER' formuleert, maar leer je ook al het afstemmen via de sociocratische CONSENT-methode.

Afspraken

De afspraken die we in de LOS-kring samen maken, gelden voor iedereen. Alle leerlingen en begeleiders zijn evenwaardig. De afspraken (en de grenzen die daarmee worden aangegeven) zorgen ervoor dat LOS een veilige en prettige leeromgeving is voor iedereen. De grenzen waar je tegenaan loopt zijn een uitnodiging om je 'om te draaien' en niet over de grenzen heen te gaan. Je ziet dan jouw ruimte binnen die grenzen.

Huisregels

Je vindt onze huisregels op de sprekende muur. Deze huisregels zijn op basis van moties in de LOS-kring tot stand gekomen. We vertrouwen op de kracht van de groep bij het naleven van alle huisregels en op het respectvol aanspreken van elkaar.

Basisafspraken

Aan de basis van de huisregels en van alle besluiten die we in de LOS-kring maken liggen de volgende basisafspraken:

	• Je houdt je aan de huisregels en aan de besluiten van de LOS-kring
	• Je bent vrij in je handelen zolang je de grens van een ander niet overschrijdt en zolang je geen schade toebrengt aan het pand, de spullen of aan het milieu.
	• We hanteren bij LOS de afspraak STOP is STOP. We luisteren hiernaar, omdat iemand hiermee zijn eigen grens aangeeft.
	• Als je gevraagd wordt om in de Perspectiefkring je verhaal te delen, dan moet je ook komen.
	• Ontoelaatbaar / onveilig gedrag kan ertoe leiden dat een begeleider je per direct de toegang tot LOS ontzegt.
	• We vertrouwen op de deskundigheid van de LOS-begeleiders en de leden van de Perspectiefkring bij het beoordelen van wat ontoelaatbaar is bij LOS.
	• Als je iets kapot maakt laat je dat weten aan een begeleider en je zoekt samen een oplossing.
	• LOS is niet verantwoordelijk voor verlies of schade aan jouw eigendommen.
	• Voordat je naar huis gaat, doe je je poetstaak. Zo houden we samen het pand schoon.
	• Je hebt tenminste één keer per jaar een BeeldVormend Gesprek (BVG).

Datum

.....

Naam leerling

Naam ouder 1

Naam ouder 2

.....

Handtekening leerling

.....

Handtekening ouder 1

.....

Handtekening ouder 2

.....

.....

.....

Bijlage 2: motie-formulier voor de LOS Kring

			
Datum indienen:			
Indiener(s):			
Onderwerp:		☐ abstract/beleid/visie	
Ik wil graag bij deze motie aanwezig zijn:			
ik kom er speciaal voor naar LOS, dus graag datum plannen in overleg:		Als ik op LOS ben kom ik er graag bij:	
Het doel van deze motie is: ☐ besluit nemen ☐ evalueren ☐ ideeën uitwisselen/om raad vragen			
Voorstel werkvorm: ☐ sociocratische rondes (standaard) ☐ anders:			
Wanneer wordt deze motie behandeld? ☐ zo snel mogelijk ☐ voorgestelde datum:			
Voorstel - formuleer zo <i>SPEER</i> mogelijk			
Aanleiding			

Kostenplaatje

Met consent genomen besluit

SPEER:

- specifiek
- positief
- eigen controle
- ecologie
- realistisch

Wat wil je wél,
heb je in eigen
hand, is haalbaar
en doet niemand
tekort?

Actiepunten

☐☐☐☐

..... vraagt admin dit op te pakken

☐

..... deelt besluit in Seesaw

☐

..... deelt besluit in LOS'jes app

☐

..... deelt besluit in Meeting

☐

..... deelt besluit met admin/begeleiders/Bestuurskring/Filos

☐

..... reageert via mail

☐

..... deelt info via Facebook

☐

..... past aan op website

☐

..... vraagt werkgroep Schoolgids voor schoolgids volgend

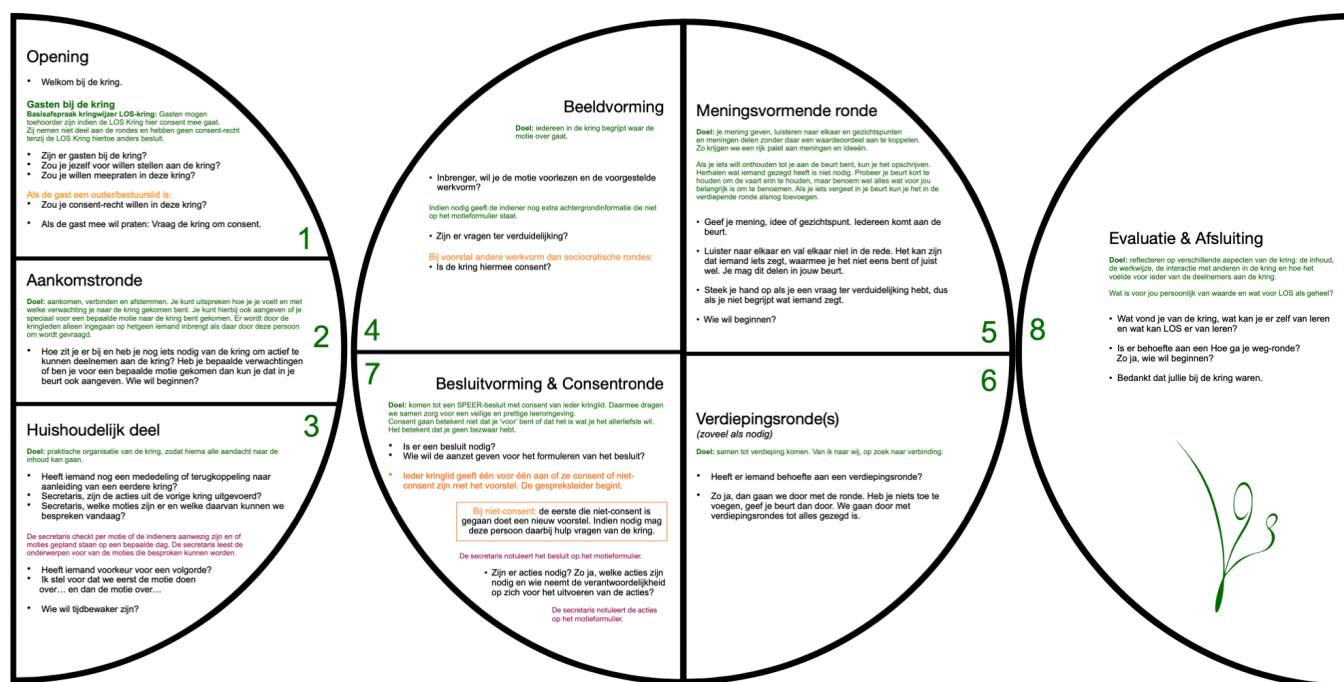
Korte beschrijving van het proces – indien nuttig

Datum

Handtekening secretaris

Bijlage 3: leidraad sociocratische kringorganisatie

In 2023-2024 hebben we onder de naam 'project Stuurwiel' onze sociocratische kringorganisatie onder de loep genomen⁴⁴. De leidraad van de kring vormt het kompas voor de gespreksleider en de secretaris. Het stuurwiel brengt iedere ronde in beeld voor alle kringleden. De gekozen vormgeving past bij het thema van 'het zoeken naar de schat'.

Op de volgende pagina's vind je de tekst van de volledige leidraad.

⁴⁴ Hierover schreven we tien blogs, zie <http://losdeurne.nl/blogs/>

Opening

Welkom bij de kring.

Gasten bij de kring

Basisafpraak kringwijzer LOS-kring: Gasten mogen toevoeder zijn indien de LOS Kring hier consent mee gaat. Zij nemen niet deel aan de rondes en hebben geen consent-recht, tenzij de LOS Kring hiertoe anders besluit.

Zijn er gasten bij de kring?
Zou je jezelf voor willen stellen aan de kring?
Zou je willen meepraten in deze kring?

Als de gast een ouder/bestuurslid is:
Zou je consent-recht willen in deze kring?

Ik stel voor dat de gast wel/niet meepraat in de kring en dat de gast wel/niet consent-recht heeft.
Ik vraag de kring om consent.

Aankomstronde

Doel: aankomen, verbinden en afstemmen. Je kunt uitspreken hoe je je voelt en met welke verwachting je naar de kring gekomen bent. Je kunt hierbij ook aangeven of je speciaal voor een bepaalde motie naar de kring bent gekomen. Er wordt door de kringleden alleen ingegaan op hetgeen iemand inbrengt als daar door deze persoon om wordt gevraagd.

Hoe zit je er bij en heb je nog iets nodig van de kring om actief te kunnen deelnemen aan de kring? Heb je bepaalde verwachtingen of ben je voor een bepaalde motie gekomen?

Wie wil beginnen?

Huishoudelijk deel

Doel: praktische organisatie van de kring, zodat hierna alle aandacht naar de inhoud kan gaan.

Heeft iemand een mededeling of terugkoppeling naar aanleiding van een eerdere kring?

Secretaris, zijn de acties uit de vorige kring uitgevoerd?

Secretaris, welke moties zijn er en welke daarvan kunnen we bespreken vandaag?

De secretaris checkt per motie of de indieners aanwezig zijn en of moties gepland staan op een bepaalde dag.
De secretaris leest de onderwerpen voor van de moties die besproken kunnen worden.

Heeft iemand voorkeur voor een volgorde?
Ik stel voor dat we eerst de motie doen over... en dan de motie over...

Wie wil tijdbewaker zijn?

Beeldvorming

Doel: iedereen in de kring begrijpt waar de motie over gaat. Als nodig geeft de indiener nog extra achtergrondinformatie die niet op het motieformulier staat.

Inbrenger, wil je de motie voorlezen?

Zijn er vragen ter verduidelijking?

Bij andere werkvorm dan sociocratische rondes:
Is de kring hiermee consent?

Meningsvormende ronde

Doel: je mening geven, luisteren naar elkaar en gezichtspunten en meningen delen zonder daar een waardeoordeel aan te koppelen. Zo krijgen we een rijk palet aan meningen en ideeën. Val elkaar niet in de rede. Het kan zijn dat iemand iets zegt, waarmee je het niet eens bent of juist wel. Je mag dit delen in jouw beurt. Als je iets wilt onthouden tot je aan de beurt bent, kun je het opschrijven. Herhalen wat iemand gezegd heeft is niet nodig. Probeer je beurt kort te houden om de vaart erin te houden, maar benoem wel alles wat voor jou belangrijk is om te benoemen. Als je iets vergeet in je beurt kun je het in de verdiepende ronde alsnog toevoegen. Begrijp je niet goed wat iemand anders inbrengt, dan steek je je hand op. De gespreksleider geeft aan dat je een vraag mag stellen ter verduidelijking. Iedereen komt aan de beurt op volgorde van de kring.

Geef je mening, idee of gezichtspunt. Iedereen komt aan de beurt.

Luister naar elkaar en val elkaar niet in de rede.

Steek je hand op als je een vraag ter verduidelijking hebt, dus als je niet begrijpt wat iemand zegt.

Wie wil beginnen?

Verdiepingsronde(s)

(zoveel als nodig)

Doel: samen tot verdieping komen. Van ik naar wij, op zoek naar verbinding.

Heeft er iemand behoefte aan een verdiepingsronde?

Zo ja, dan gaan we door met de ronde. Heb je niets toe te voegen, geef je beurt dan door.

Besluitvorming & Consentrunde

Doel: komen tot een SPEER-besluit met consent van ieder kringlid. Daarmee dragen we samen zorg voor een veilige en prettige leeromgeving. Consent gaan betekent niet dat je 'voor' bent of dat het is wat je het allerliefste wil. Het betekent dat je geen bezwaar hebt.

Is er een besluit nodig?

Wie wil een besluit formuleren?

Consent-ronde, wie wil beginnen?

Bij niet-consent: Nadat iedereen zich uitgesproken heeft, mag de eerste die niet-consent is gegaan een nieuw voorstel doen. Als nodig mag deze persoon daarbij hulp vragen van de kring. Vraag consent op dit voorstel.

Bij consent: De secretaris schrijft het besluit op en zet een datum en een handtekening.

Zijn er acties nodig? Zo ja, welke acties zijn nodig en wie voert ze uit?

De secretaris notuleert de acties op het motieformulier.

Evaluatie & Afsluiting

Doel: reflecteren op verschillende aspecten van de kring: de inhoud, de werkwijze, de interactie met anderen in de kring en hoe het voelde voor ieder van de deelnemers aan de kring. Wat is voor jou persoonlijk van waarde en wat voor LOS als geheel?

Wat vond je van de kring, wat kan je er zelf van leren en wat kan LOS er van leren?

Is er behoefte aan een Hoe ga je weg-ronde?
Zo ja, wie wil beginnen?

Bedankt dat jullie bij de kring waren.

Bijlage 4: Kringwijzers

KRINGWIJZER

voor de LOS-kring

Uitgangspunten:

- Dit document is onderdeel van een drie-eenheid, samen met de kringwijzer voor de BestuursKring* en het Huishoudelijk Reglement*. Samen beschrijven zij de overeengekomen kaders.
- De LOS-Kring is autonoom in het besturen van de leeromgeving binnen de met de BestuursKring afgesproken kaders in de kringwijzer voor de LOS-kring en het Huishoudelijk Reglement van Stichting LOS Deurne.

1. Doel van de kring:

- 1.1. De LOS-Kring heeft de dagelijkse leiding van LOS Deurne. In deze kring worden alle afspraken gemaakt die gelden voor alle leden binnen LOS Deurne.

2. Samenstelling van de kring:

- 2.1. Alle leerlingen, begeleiders, specialisten en stagiairs van LOS Deurne zijn automatisch lid van de LOS-Kring. Zij zijn welkom om in de LOS-Kring hun mening te delen en hebben consentrecht bij alle moties.
- 2.2. Elke LOS-Kring bestaat uit minimaal 3 LOS-Kring leden, waarvan een gespreksleider en een secretaris.
- 2.3. De LOS-Kring kan gasten deel laten nemen aan de rondes en consentrecht verlenen, indien de situatie daar om vraagt.

3. Organisatie

- 3.1. De LOS-Kring komt elke LOS dag maximaal 45 minuten bijeen, indien nodig met consent van de LOS-Kring langer.
- 3.2. Inbrengers maken ingediende moties kenbaar via het motiebord, de motie-app en het motie-postvakje.
- 3.3. In het huishoudelijke deel van de LOS-Kring wordt door de aanwezige leden bepaald welke moties besproken zullen worden.
- 3.4. De leden kunnen per motie besluiten of ze wensen deel te nemen aan de LOS-Kring.
- 3.5. De LOS-Kring wordt op sociocratische wijze georganiseerd op basis van ingebrachte moties. De secretaris doet verslag van de kring middels een motieoverzicht, waarin moties, genomen besluiten en acties worden vastgelegd.
- 3.6. Besluitvorming in de LOS-Kring is gebaseerd op het consentbeginsel.

* deze zijn opgenomen als bijlagen in het Schoolplan

4. Verantwoordelijkheden en mandaten van de kring

- 4.1. Vaststellen en bewaken van de visie van LOS Deurne.
- 4.2. Besluiten nemen die gelden voor de gehele leeromgeving en acties formuleren, uitvoeren en monitoren passend bij de genomen besluiten.
- 4.3. De LOS-Kring beoordeelt kringwijzers van subkringen en keurt deze goed (De subkringen brengen hiertoe zelf moties in bij de LOS-Kring).
- 4.4. Aannemen van leerlingen.
- 4.5. Werven en aannemen van de benodigde bekwame begeleiders en specialisten.
- 4.6. Aannemen en begeleiden van stagiairs.
- 4.7. Samen met de BestuursKring verkrijgen en in stand houden van de erkenning als school door de onderwijsinspectie.
- 4.8. Vierjaarlijks opstellen en samen met de BestuursKring mede vaststellen van het schoolplan.
- 4.9. Jaarlijks opstellen en vaststellen van de schoolgids.
- 4.10. Externe communicatie
- 4.11. Opstellen en vaststellen van procedures inclusief benodigde interne communicatie betreffende onderwijs en BHV.
- 4.12. Zorgdragen voor de fysieke en emotionele veiligheid binnen de leeromgeving LOS Deurne.
- 4.13. Ordelijk beheer van de leeromgeving door het schoon en netjes houden en daar waar nodig onderdelen te (laten) repareren of te vervangen binnen het overeengekomen (tuin)onderhoudsbudget. Voor zaken die via de eigenaar dienen te lopen en onderhoud buiten het budget wordt de BestuursKring geraadpleegd.
- 4.14. Het beschikbaar stellen van leermiddelen.

De volgende mandaten zijn verlegd naar de BegeleidersKring:

- 4.15. Begeleiding van (potentiële) leerlingen en/of contact met ouders.
- 4.16. Invulling geven aan en uitvoeren van de administratie.
- 4.17. Invulling geven aan en uitvoeren van de aanmeldingsprocedure.
- 4.18. Besluit nemen over voorgenomen verwijdering van een LOS-Kring lid (met inachtneming van advies van de LOS-Kring) en hiervan een motie maken voor de BestuursKring.
- 4.19. Vaststellen van de bezetting (rooster), waarbij zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de wensen van leerlingen.

De volgende mandaten zijn verlegd naar de BewustMakingsKring (BMK):

- 4.20. Bewaren van grenzen binnen LOS
- 4.21. Besluiten tot acties of zogenaamde “consequenties”, passend bij het gedrag dat iemand heeft laten zien.
- 4.22. Een verzoek om een consequentie “bezinningstijd” om te zetten in een formele schorsing indienen bij de BestuursKring.

De volgende mandaten zijn verlegd naar het Stichtingsoverleg:

- 4.23. Vaststellen van de kringwijzers van de LOS-Kring en BestuursKring en het Huishoudelijk Reglement.

5. Evaluatie

5.1. Aan het eind van elke LOS-Kring.

Besproken en goedgekeurd in het Stichtingsoverleg op 19 februari 2025.

Handtekening secretaris BestuursKring

Handtekening namens LOS-Kring

KRINGWIJZER

voor de Perspectiefkring

Doel van de kring:

Tijdens een Perspectiefkring maken we zaken die niet lekker lopen bespreekbaar, met de intentie om wat vast zit weer in beweging te brengen. Soms lukt het om direct tot een oplossing te komen; soms is daar meer voor nodig (na de kring). Wat wel altijd mogelijk is tijdens de Perspectiefkring, is dat alle betrokken partijen zich uitspreken en luisteren naar het perspectief van de ander. De Perspectiefkringleden faciliteren dit gesprek.

Samenstelling van de kring:

- Perspectiefkringleden worden gekozen door middel van sociocratische verkiezingen of op aanvraag van de huidige Perspectiefkringleden.
- Iedere leerling kan genomineerd worden in de sociocratische verkiezingen voor Perspectiefkring-leden (door elk LOS-lid inclusief zichzelf).
- In de Perspectiefkring zijn in principe 3 Perspectiefkringleden, de aanvragers en een begeleider (indien gewenst door een van de aanwezigen) aanwezig.
- De aanvragers kunnen elk desgewenst een spaceholder (leerling of begeleider of specialist) bij de Perspectiefkring vragen. Ook de Perspectiefkringleden kunnen een spaceholder (begeleider) vragen.

Organisatie:

- Elke LOS-dag (maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag) om 13:00, indien er een motie ligt.
- De aanvragers maken ingediende motie kenbaar via het Perspectiefkring-motiebord (bij de presentielijst).
- De Perspectiefkringleden informeren de betrokkenen over het moment waarop de Perspectiefkring plaatsvindt en vragen of ze er een spaceholder bij willen.
- Deze spaceholder(s) zijn geen deelnemers aan de Perspectiefkring, maar mogen tijdens de ik-kan ronde wel hun inbreng leveren.
- In elke Perspectiefkring beslissen de Perspectiefkringleden wie er gespreksleider is voor die Perspectiefkring.
- Elke Perspectiefkring wordt voor- en nabesproken.
- Van elke Perspectiefkring wordt een verslag gemaakt door de Perspectiefkringleden. De Perspectiefkringleden vragen een begeleider om dit verslag op te nemen in het dossier van de betreffende leerling(en) en te delen met de ouders (via Seesaw).

Mandaten van de kring:

- Bewaren van grenzen binnen LOS.

Evaluatie:

- Aan het eind van elke Perspectiefkring wordt gevraagd of iedereen zich gehoord voelt.
- Perspectiefkringleden hebben een nabespreking over de Perspectiefkring.

Besproken en goedgekeurd in de LOS-kring op (datum)

Handtekening secretaris LOS-kring

KRINGWIJZER

voor de begeleiderskring

Doel van de kring:

- Bespreking van leerlingen teneinde helder te krijgen welke ondersteuning/begeleiding nodig is.
- Bijhouden van Mens in Beeld-dossiers (inspectie-eis) op basis van deze bespreking.
- Bespreking van (aangemelde) snuffelaars teneinde helder te krijgen of wij als begeleiders denken de juiste (hoeveelheid) begeleiding aan kind/ouders te kunnen bieden.
- Signaleren van zaken die LOS-breed spelen en die vragen om bredere bespreking in LOS Kring (en hiervan moties maken voor de LOS Kring, inclusief eventuele niet-aanname of verwijdering* van een leerling of begeleider)

Samenstelling van de kring:

- Alle begeleiders van LOS Deurne zijn automatisch lid van de begeleiderskring. Zij mogen in de begeleiderskring hun mening delen en hebben consentrecht bij alle moties.
- Anderen (bv. leerlingen, BMK-leden, lpa) mogen toevoerder danwel deelnemer zijn indien de begeleiderskring hier consent mee gaat.
- Indien de bespreking van een leerling een kind van een begeleider betreft, kan de kring de betreffende begeleider vragen tijdelijk de kring te verlaten.
- De persoon die de administratie bijhoudt is welkom bij de kring als moties daartoe aanleiding geven.

Organisatie:

- Tenminste een keer per maand bijeenkomen op wisselende weekdays, van 19.30 tot 21.30 u.
- Indieners maken ingediende moties en leerlingen kenbaar via de appgroep en bij notities in agenda-item.
- Bij aanvang van de kring wordt door de aanwezige leden bepaald (in het huishoudelijk deel) welke moties/leerlingen besproken zullen worden en in welke volgorde.

** Besluit LOS Kring d.d. 8 november 2021:*

Een groep van 8 of de BMK of de begeleiderskring mogen een verwijderingsadvies-motie in de LOS kring inbrengen. Het met consent gegeven besluit wordt als advies naar de begeleiderskring gecommuniceerd in een motie.

Mandaten van de kring:

- Begeleiding van (potentiële) leerlingen en/of contact met ouders.
- Invulling geven aan en uitvoeren van de administratie.
- Invulling geven aan en uitvoeren van de aanmeldingsprocedure.
- Besluit nemen over voorgenomen verwijdering van een LOS-Kring lid (met inachtneming van advies van de LOS-Kring) en hiervan een motie maken voor de BestuursKring.
- Vaststellen van de bezetting (rooster), waarbij zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de wensen van leerlingen.
- Besluiten tot acties of zogenaamde “consequenties”, passend bij het gedrag dat iemand heeft laten zien.
- Een verzoek om schorsing indienen bij de BestuursKring.

Evaluatie:

Via moties in begeleiderskring en/of LOS Kring.

Besproken en goedgekeurd in de LOS-kring op 7 april 2022.

Handtekening secretaris LOS-kring

Bijlage 5: Leidraad Perspectiefkring

PERSPECTIEFKRING LEIDRAAD

Wie zijn er bij de Perspectiefkring?

- De betrokkenen bij de te bespreken situatie
- De Perspectiefkringleden (2, 3 of 4 leerlingen, aantal leerlingen is afhankelijk van de ingebrachte casus en of er nieuwe Perspectiefkringleden ingewerkt worden)
- 1 van de Perspectiefkringleden is gespreksleider
- Op verzoek is een begeleider aanwezig

INTRO:

Wat is het doel van de Perspectiefkring?

Tijdens een Perspectiefkring maken we zaken die niet lekker lopen **bespreekbaar**, met de intentie om wat vast zit weer in **beweging** te brengen. Soms lukt het om direct tot een oplossing te komen; soms is daar meer voor nodig (na de kring). Wat altijd mogelijk is tijdens de Perspectiefkring, is dat alle betrokken partijen zich **uitspreken** en **luisteren** naar het perspectief van de ander. De Perspectiefkringleden faciliteren het gesprek.

Een Perspectiefkring gaat niet over gelijk of ongelijk, of over schuld en straf. Het gaat over leren omgaan met situaties (bv. conflicten), leren omgaan met (heftige) emoties en het zoeken naar een passende oplossing.

Tijdens de Perspectiefkring komen alle betrokkenen aan het woord over het ontstaan van de situatie en wordt hen gevraagd te reflecteren.

Reflecteren = kijken naar:

- Je eigen gedrag
- de keuzes die je had
- hoe je je voelde
- de vaardigheden die je al hebt en kunt inzetten
- de vaardigheden die je mogelijk nog mist

Door met elkaar in gesprek te gaan, ontdekken we waar ieders grenzen liggen, of we elkaar mogelijk verkeerd begrepen hebben en hoe we meer rekening met elkaar kunnen houden.

Aankomstronde: hoe zit je erbij?

Beeldvormende ronde: situatie

Alle betrokkenen schetsen hun beeld van de situatie. De Perspectiefkringleden stellen vragen ter verduidelijking t.a.v. de situatie.

Reflectie-ronde

De Perspectiefkringleden stellen vragen die de betrokkenen inzicht geven in hun eigen rol, eigen gedrag, eigen verantwoordelijkheid.

De vragen geven de betrokkenen tevens inzicht in de motieven en gedragingen van de ander.

Oplossingsronde:

Wat is er nodig om herhaling te voorkomen? Of om het zelfstandig op te lossen? (Wat heb je nodig?)

Ik kan-ronde: Wat heb je te geven?

Alle aanwezigen geven aan wat ze kunnen doen om helpend te zijn bij een mogelijke herhaling van de situatie of om de situatie te voorkomen (er wordt letterlijk gezegd: Ik kan.....)

Indien nodig: extra afspraken of acties

Voel je je gehoord-ronde

Is alles gezegd en voel je je gehoord?

Hoe ga je weg?

Evaluatie van de Perspectiefkring (door Perspectiefkringleden, eventueel samen met spaceholder-begeleider)

- Perspectiefkringleden checken/maken verslag voor Seesaw
- Perspectiefkringleden evalueren hoe de Perspectiefkring is verlopen
- Is er nog actie nodig door begeleiderskring als vervolg op deze

Bijlage 6: sociocratische verkiezingen LOS Kring

SOCIOCRATISCHE VERKIEZINGEN

gespreksleider / secretaris LOS Kring

Voorafgaand aan de verkiezing: nominaties

Nodig: invulbare tabel (whitebord, flipover, ...)

Kolom 1: naam

Kolom 2: kiest

Kolom 3: omdat

Ieder LOS-lid kan gedurende de week voorafgaande aan de verkiezing max. 3 leerlingen nomineren voor de rol van gespreksleider en/of secretaris. Je mag ook jezelf nomineren. Iedereen kan genomineerd worden, mits kolom 3 ook wordt ingevuld.

De aanstaande verkiezing wordt in de LOS Meeting voorafgaande aan de verkiezingsweek bekend gemaakt.

Secretaris: maak op basis van de nominaties een lijst van alle genomineerden en turf het aantal stemmen.

Tijdens de verkiezingskring:

Bezwaren en oplossingen

Alle LOS-leden die hun stem hebben uitgebracht en alle genomineerden zijn bij de verkiezingsronde aanwezig.

Gespreksleider: (onderstaande per genomineerde doen)

- vraag aan de genomineerde of deze een beargumenteerd bezwaar heeft waarom zij/hij de rol niet zou kunnen accepteren.
- indien er een bezwaar wordt gegeven volgt een ronde waarin elk kringlid kan aangeven hoe er mogelijk hulp of een alternatief kan worden geboden om dat bezwaar weg te nemen.
- na deze ronde vraag je aan de genomineerde of er een oplossing is genoemd die voldoende houvast geeft om alsnog de rol te kunnen accepteren.

Secretaris:

- verwijder bij geaccepteerd bezwaar de naam van de genomineerde van de lijst.

Gespreksleider:

- vraag of er nog iemand is die van stem wil veranderen.

Secretaris:

- pas indien nodig de definitieve lijst van genomineerden met hun aantal verkregen stemmen aan.

De Verkiezing

Secretaris:

- benoem het aantal stemmen per genomineerde
- benoem expliciet de top 3

Gespreksleider:

- wie wil de aanzet geven tot het co-formuleren van een voorstel?

Hierna volgt de CONSENT-ronde.

Bijlage 7: sociocratische verkiezingen Perspectiefkringleden leden

SOCIOCRATISCHE VERKIEZINGEN

Perspectiefkringleden

Voorafgaand aan de verkiezingskring: de nominaties

Nodig: invulbare tabel (whitebord)

Kolom 1: ik

Kolom 2: kies

Kolom 3: omdat

Ieder LOS-lid kan gedurende de week voorafgaande aan de verkiezing leerlingen nomineren voor de rol van Perspectiefkringlid. Je mag ook jezelf nomineren. Iedereen kan genomineerd worden.

De aanstaande verkiezing wordt in de LOS Meeting bekend gemaakt.

Secretaris:

- Maak een lijst van alle genomineerden.

Tijdens de verkiezingskring:

Bezwaren en oplossingen

Alle LOS-leden die hun stem hebben uitgebracht en alle genomineerden zijn bij de kring aanwezig.

Gespreksleider: (zie lijst genomineerden; onderstaande per genomineerde doen)

- vraag of iemand van de genomineerden een beargumenteerd bezwaar heeft waarom zij/hij de rol niet zou kunnen of willen accepteren.
- indien er een bezwaar wordt gegeven volgt een ronde waarin elk kringlid kan aangeven hoe er mogelijk hulp of een alternatief kan worden geboden om dat bezwaar weg te nemen.
- na deze ronde vraag je aan de genomineerde of er een oplossing is genoemd die voldoende houvast geeft om alsnog de rol te kunnen accepteren.

Indien het bezwaar is gebleven, stelt de gespreksleider vast "dat deze leerling het nog niet te geven heeft". De secretaris verwijdt de naam van de genomineerde van de lijst.

Gespreksleider:

- vraag of er nog iemand is die zijn/haar stem wil veranderen.

Secretaris:

- pas indien nodig de definitieve lijst van genomineerden aan.

De verkiezing:

Secretaris:

- Lees voor welke leerlingen op de lijst van genomineerd staan.

Gespreksleider doet voorstel:

- Deze leerlingen zijn de komende tijd beschikbaar als Perspectiefkringlid. Per Perspectiefkring zal bekeken worden wie bereid en geschikt is voor die specifieke Perspectiefkring. Bij elke Perspectiefkring zal altijd tenminste één ervaren Perspectiefkringlid aanwezig zijn.

Hierna volgt de CONSENT-ronde.

Bijlage 8: Leerovereenkomst

Sociocratische Leeromgeving

LOS Deurne

wij zijn een leeromgeving
voor hart en ziel

LEEROVEREENKOMST

ONDERGETEKENDEN

1) en de ouder(s),

de wettelijke vertegenwoordiger(s) of verzorger(s) van:

hierna te noemen Leerling

EN

2) Stichting Sociocratische Leer Omgeving Deurne, gevestigd aan Haageind 29, 5751 BB te Deurne, ingeschreven in het handelsregister van de Kamers van Koophandel onder nummer 67407447

hierna te noemen LOS Deurne

ZIJN OVEREENGEKOMEN

1. LOS Deurne biedt een leeromgeving voor de Leerling. Vanuit de visie van LOS Deurne willen we elkaar ontmoeten en maken we afspraken met elkaar over alles wat er in en rond de leeromgeving van LOS Deurne gebeurt. Al deze afspraken worden opgesteld door Leerlingen en begeleiders binnen de LOS Kring en vastgelegd in de Basisafspraken.
2. LOS Deurne voldoet aan de eisen die het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap stelt aan een particuliere B3-School.
3. Deze leerovereenkomst gaat in op Deze Leerovereenkomst is schriftelijk opzegbaar met een opzegtermijn van 1 maand.
4. Deze overeenkomst is alleen geldig onder voorwaarde dat en zolang de ouder/verzorger van de Leerling lid is van oudervereniging FILOS. Bij het beëindigen van het lidmaatschap van FILOS vervalt deze overeenkomst gelijktijdig met inachtneming van artikel 3.

5. Er kunnen zaken spelen in de thuissituatie die van invloed (kunnen) zijn op het welbevinden en de ontwikkeling van het kind. Om professioneel en vanuit de visie van LOS het kind te kunnen ondersteunen en begeleiden
 - a. delen ouders relevante informatie met de begeleiders van LOS, uit eigen initiatief of op vraag van de begeleiders;
 - b. wordt in gesprek met ouders en kind besproken en besloten welke informatie binnen LOS wordt gedeeld, met wie en hoe.
6. Door ondertekening van deze Leervereenkomst geven de ouders/verzorgers LOS Deurne toestemming voor het in bezit hebben van het schooldossier.
7. Van de Leerling mag **WEL / GEEN / IN OVERLEG** (doorhalen wat niet van toepassing is) foto- en filmmateriaal worden gebruikt in de communicatie van LOS Deurne (website, sociale media, nieuwsbrief, etcetera). Eenmaal gegeven toestemming kan niet met terugwerkende kracht worden ingetrokken. Het is wel mogelijk dat de ouders schriftelijk of per e-mail via admin@losdeurne.nl aangeven de toestemming voor het gebruik van nieuw foto- en filmmateriaal vanaf dat moment niet meer te verlenen.
8. LOS Deurne brengt eenmalig administratiekosten in rekening, hiervoor wordt een aparte factuur gestuurd.
9. Op deze Leervereenkomst zijn onlosmakelijk van toepassing
 - Schoolplan en Schoolgids zoals te downloaden via de LOS website.
 - Basisafspraken LOS Deurne en alle latere versies zoals vastgesteld door de LOS Kring.
 - Regeling toelating, schorsing en verwijdering LOS Deurne en alle latere versies zoals vastgesteld door de LOS Kring.
 - Regeling informatieverstrekking gescheiden ouders en alle latere versies zoals vastgesteld door de LOS Kring.

Aldus opgemaakt en ondertekend in tweevoud,

	Ouder/verzorger	Ouder/verzorger	LOS Deurne
Plaats			Deurne
Datum			
Naam			
Handtekening			

Bijlagen:

- Basisafspraken LOS Deurne
- Regeling toelating, schorsing en verwijdering LOS Deurne
- Regeling informatieverstrekking gescheiden ouders

Regeling toelating, schorsing en verwijdering LOS Deurne

versie 09-09-2025

Artikel 1 Definities

Deze regeling verstaat onder:

1. **Beleid:** Het beleid van LOS Deurne zoals vastgesteld door de LOS-Kring
2. **Bestuurskring:** Bestuur van de Stichting Sociocratische Leer Omgeving Deurne.
3. **Leerling:** leerling zoals ingeschreven bij LOS Deurne
4. **LOS Deurne:** Stichting Sociocratische Leer Omgeving Deurne.
5. **LOS-Kring:** De schoolleiding bestaande uit begeleiders en leerlingen of een gedelegeerde vertegenwoordiging daarvan.
6. **Ouders/verzorgers:** de ouder(s), de wettelijke vertegenwoordiger(s) of verzorger(s) van de Leerling.
7. **Schriftelijk:** per (aangetekende) brief en/of per e-mail.
8. **Wachttijl:** Een wachttijl is een lijst van namen van kandidaat leerlingen van wie de aanvraag tot toelating wegens plaatsgebrek is afgewezen onder de toezegging dat de aanvraag opnieuw in behandeling wordt genomen zodra plaatsruimte beschikbaar komt.
9. **Perspectiefkring:** De Perspectiefkring is gemandateerd door de LOS-Kring. Doel van de Perspectiefkring is leren omgaan met conflicten, leren omgaan met (heftige) emoties en het zoeken naar een passende oplossing in een situatie waarbij de betrokkenen hulp inroepen van de kring. Als de Perspectiefkring-leden vinden dat er meer nodig is op pedagogisch vlak dan wordt dit doorgezet naar de Begeleiderskring.
10. **Begeleiderskring:** De Begeleiderskring is gemandateerd door de LOS-Kring. Doel van de Begeleiderskring is ervoor te zorgen dat alle leerlingen bij alle begeleiders 'in beeld' blijven en dat alle begeleiders alert zijn in die gevallen dat er specifieke zaken spelen. De Begeleiderskring fungeert als pedagogisch instrument van LOS.

Artikel 2 Basisprincipes toelating

1. LOS Deurne is een particuliere school waarbij de LOS-Kring binnen de kaders van de wet en het Beleid van LOS Deurne bepaalt welke Leerling zal worden toegelaten.
2. LOS Deurne streeft daarbij naar een evenwichtige samenstelling van de groep leerlingen.

Artikel 3 Toelating

1. Een Leerling is toelaatbaar vanaf de leeftijd van 4 jaar tot en met 21 jaar onder voorwaarde dat:
 - a. De Ouders/verzorgers en de leerling de visie van LOS Deurne onvoorwaardelijk onderschrijven.
 - b. De Ouders/verzorgers alle relevante informatie over de Leerling verstrekken.
 - i. LOS Deurne zal Ouders/verzorgers Schriftelijk om toestemming vragen om eventueel (aanvullende) gegevens over de Leerling elders op te vragen.
 - c. De LOS-Kring positief heeft besloten tot toelating van de Leerling.

Artikel 4 Weigeringsgronden

1. Weigering van het verzoek tot toelating kan gebaseerd worden op de volgende gronden:
 - a. Gebrek aan plaatsruimte.
 - b. Het niet kunnen bieden van de ondersteuning die de Leerling heeft.
 - c. Het niet kunnen bieden van de fysieke accommodatie die de Leerling heeft.
 - d. Indien de LOS-Kring negatief heeft besloten tot toelating van de Leerling.
2. De capaciteit van de plaatsruimte wordt bepaald door de LOS-Kring

Artikel 5 Procedure tot toelating of weigering

1. Ouders/verzorgers kunnen de leerling schriftelijk aanmelden via admin@losdeurne.nl. Deze aanmelding vindt alleen plaats nadat

- a. Er door de LOS-Kring toelichting is gegeven over de visie, de werkwijze en regels en afspraken binnen LOS Deurne.
 - b. De kandidaat leerling op proef heeft deelgenomen aan de activiteiten
2. Binnen zes weken na aanmelding beslist de LOS-Kring of de Leerling:
 - a. Direct wordt toegelaten
 - b. Op de Wachtlijst wordt geplaatst
 - c. Wordt geweigerd
3. LOS Deurne zal de Ouders/verzorgers Schriftelijk informeren over het genomen besluit.
4. In geval van weigering tot toelating is geen beroepsprocedure mogelijk.
5. Op verzoek kan na afspraak een mondelinge toelichting worden gegeven door een vertegenwoordiging van de LOS-Kring.

Artikel 6 Onmiddellijke ontzegging van toegang tot LOS bij onveilig gedrag

Onveilig gedrag is per definitie ontoelaatbaar bij LOS. Het is ter beoordeling van één of meerdere van de begeleiders om iemand met onmiddellijke ingang de toegang tot LOS te ontzeggen indien iemand:

- opzettelijk lichamelijk geweld gebruikt tegen een leerling of begeleider van LOS;
- ernstige dreigementen uit tegen een leerling of begeleider van LOS;
- een wapen meeneemt naar LOS;
- drank of drugs meeneemt naar LOS;
- onder invloed is van drank of drugs bij LOS;
- anderszins onveilig gedrag vertoont, voor zichzelf of richting andere LOS-leden.

Bij het vermoeden van drank, drugs of wapens is het de begeleiders toegestaan om iemands persoonlijke spullen te doorzoeken.

In het geval dat een leerling met onmiddellijke ingang de toegang tot LOS wordt ontzegd door een begeleider volgt de volgende procedure:

- De ouders van de betreffende leerling worden door twee (andere) begeleiders gebeld ter informatie. Eventueel wordt hen gevraagd hun kind te komen ophalen. Ook wordt uitgelegd hoe de procedure verder zal verlopen.
- Binnen een week na het incident wordt een Perspectiefkring gepland waarbij de betrokken begeleider en de leerling gehoord worden over het voorval door de Perspectiefkringleden. Bij deze Perspectiefkring is een andere begeleider aanwezig als procesbewaker en spaceholder. De ouders zijn bij deze Perspectiefkring welkom als toehoorder.
- Tot deze Perspectiefkring is de leerling niet welkom bij LOS. Deze bezinningsperiode biedt bezinningstijd aan zowel de betreffende leerling als aan de begeleiders en overige leerlingen. Aan de betreffende leerling wordt gevraagd na te denken over de vraag of en hoe hij/zij bij LOS wil zijn op een manier die voor iedereen prettig is. De bezinningsperiode biedt de begeleiders en andere leerlingen van LOS de tijd om te bespreken wat zij nog willen en kunnen 'dragen' en of LOS kan bieden wat deze leerling nodig heeft.
- Afhankelijk van het verloop van de Perspectiefkring kan de Begeleiderskring bespreken of aanvullende acties of afspraken met de betreffende leerling en/of ouders nodig zijn. Ook een schorsing (formeel door de Bestuurskring te bekrachtigen) kan een uitkomst zijn van deze Begeleiderskring. In dat geval volgt de procedure zoals beschreven in artikel 7.

Artikel 7 Schorsing

1. De Bestuurskring kan op voordracht van de Begeleiderskring besluiten een Leerling te schorsen.
2. Een Schorsing kan worden toegepast nadat is gebleken dat:
 - a. Het gedrag van de Leerling het belang van LOS Deurne schaadt (zowel fysiek als emotioneel).
 - b. De Leerling in strijd handelt met het Beleid van LOS Deurne.

- c. De Leerling weigert om in de Perspectiefkring te verschijnen.
 - d. Indien een leerling onevenredig veel tijd en energie vraagt van begeleiders en de Perspectiefkring.
3. De procedure bij een bezinningsperiode (schorsing) is als volgt:
- De ouders van de betreffende leerling worden door twee begeleiders telefonisch en schriftelijk (via Seesaw) op de hoogte gebracht van het besluit van de Begeleiderskring en hoe het proces verder zal verlopen.
 - De Begeleiderskring dient een motie in bij de Bestuurskring waarin zij vragen om hun besluit om te zetten in een formele schorsing.
 - De Bestuurskring beoordeelt de motie op zorgvuldigheid van de gevolgde procedure. Indien de Bestuurskring niet akkoord gaat, wordt de motie teruggelegd bij de Begeleiderskring met het verzoek deze te bespreken. Indien de Bestuurskring akkoord gaat, volgt een brief naar de ouders. In de brief wordt expliciet benoemd dat LOS deze schorsing als een tijd van bezinning ziet, zowel aan de kant van de leerling/ouders als aan de kant van LOS. Deze brief komt in het dossier van de leerling en wordt ook in het leerlingportfolio in Seesaw geplaatst.
 - Twee begeleiders nemen contact op met de leerplichtambtenaar om hem/haar te informeren over het besluit tot schorsing en de procedure die LOS zal gaan volgen.
 - Verdere communicatie over het besluit verloopt via de Bestuurskring.
 - In de week na de schorsingsperiode wordt een beeldvormend gesprek (BVG) gepland met leerling, ouders, twee begeleiders en eventueel de Perspectiefkringleiden en/of de leerplichtambtenaar. Tijdens dit BVG wordt expliciet besproken wat er mogelijk nodig is aan de kant van de leerling en ouders om dergelijk ongewenst gedrag in de toekomst te voorkomen (bv. therapie, zorgtraject).
 - In dit BVG worden ook afspraken gemaakt over hoe het gedrag van de leerling gevolgd wordt (bv. opnieuw een BVG na een bepaalde tijd) en welke consequenties er volgen indien de leerling opnieuw (en binnen hoeveel tijd) grensoverschrijdend gedrag vertoont.
 - Van dit BVG wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt gedeeld met leerling en ouders via Seesaw.
4. Gedurende de periode van de schorsing is de Leerling de toegang tot de school ontzegd.

Artikel 8 Verwijdering

1. De Bestuurskring kan een Leerling verwijderen, waardoor de Ouders/verzorgers en de Leerling per direct toegang tot LOS Deurne worden ontzegd.
2. De verwijderingsmaatregel kan worden toegepast op voordracht van de LOS-Kring nadat is gebleken dat:
 - a. Het gedrag van de Leerling het belang van LOS Deurne schaadt.
 - b. Het gedrag van de Ouders/verzorgers het belang van LOS Deurne schaadt.
 - c. Ouders/verzorgers en/of de Leerling in strijd handelen met het Beleid van LOS Deurne.
 - d. Indien het vertrouwen aan de kant van de LOS-begeleiders is verstoord (door gedrag van leerling en/of de ouders) tot een punt dat de LOS-begeleiders inschatten dat dit niet meer goed komt of dat LOS handelingsverlegen is t.a.v. deze leerling.
3. De Bestuurskring zal de Ouders/verzorgers schriftelijk informeren over het genomen besluit tot verwijderen.
4. Er is in geen geval een beroepsprocedure mogelijk.
5. Op verzoek kan na afspraak een mondelinge toelichting worden gegeven door de Bestuurskring en een vertegenwoordiging van de LOS-Kring.

Artikel 9 Onvoorziene situaties

1. In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de Bestuurskring.

Artikel 10 Slotbepaling

1. Deze regeling kan door de Bestuurskring worden gewijzigd of ingetrokken met instemming van de LOS-Kring.

Regeling informatieverstrekking gescheiden ouders

Versie 09-09-2025

Artikel 1 Definities

Deze regeling verstaat onder:

1. **Bestuurskring:** Bestuur van de Stichting Sociocratische Leer Omgeving Deurne.
2. **Leerling:** leerling zoals ingeschreven bij LOS Deurne
3. **LOS Deurne:** Stichting Sociocratische Leer Omgeving Deurne.
4. **LOS-Kring:** De schoolleiding bestaande uit medewerkers en leerlingen of een gedelegeerde vertegenwoordiging daarvan.
5. **Ouders/verzorgers:** de ouder(s), de wettelijke vertegenwoordiger(s) of verzorger(s) van de Leerling.
6. **Schriftelijk:** per (aangetekende) brief en/of per e-mail.

Artikel 2 Informatieverstrekking van Ouders/verzorgers aan LOS Deurne

1. Ouders/verzorgers dienen LOS Deurne volledig en naar waarheid te informeren.
2. Bij inschrijving van de Leerling wordt melding gemaakt van de gezinssituatie. LOS Deurne administreert welke Ouders/verzorgers gezag hebben over de Leerling.
3. Indien de gezinssituatie van de Leerling verandert gedurende de periode van inschrijving geven de Ouders/verzorgers dit per direct door aan LOS Deurne.
4. Ouders overhandigen afschriften van officiële stukken waarin het gezag gerechtelijk is vastgelegd. Onder deze stukken behoren bijvoorbeeld afschriften ter bepaling ten aanzien van het gezag, bezoekrecht et cetera.
5. Zonder de stukken als bedoeld in lid 4 worden de beide ouders op een gelijke wijze geïnformeerd, zoals in het geval dat beide ouders gezag hebben.

Artikel 3 Informatieverstrekking van LOS Deurne naar ouders met gezag

1. LOS Deurne verstrekt aan ouders met gezag alle relevante informatie en meldingen betreffende de Leerling en de organisatie.

Artikel 4 Informatieverstrekking van LOS Deurne aan ouders met co-ouderschap

1. LOS Deurne informeert ouders die beide gezag hebben maar gescheiden leven op een gelijke wijze.
2. Uitgangspunt is dat de school gelijktijdig beide ouders dezelfde mondelinge en/of schriftelijke informatie verstrekt.
3. Als ouders door omstandigheden niet gelijktijdig mondeling geïnformeerd willen en/of kunnen worden, kunnen zij hiervoor een verzoek indienen bij de Bestuurskring met daarbij duidelijke opgave van de wijze waarop zij willen worden geïnformeerd.
4. LOS Deurne neemt jegens beide ouders een neutrale positie in, onthoudt zich van betrokkenheid bij conflicten tussen (ex-)partners en doet hierover geen uitspraken.

Artikel 5 Informatieverstrekking van LOS Deurne aan enkele ouder met gezag

1. In het geval dat één ouder is belast met het gezag, informeert LOS Deurne alleen de ouder die het gezag heeft. De ouder met gezag is wettelijk verplicht de betreffende informatie door te geven aan de ouder zonder gezag.

Artikel 6 Informatieverstrekking van LOS Deurne aan partners van gescheiden ouders

1. LOS Deurne heeft op geen enkele wijze informatieplicht aan nieuwe partners.

Artikel 7 Voogdijschap

1. In geval van voogdijschap wordt informatie-uitwisseling gelijk gesteld aan ouders met gezag.

Artikel 8 Onvoorziene situaties

1. In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de Bestuurskring

Artikel 9 Slotbepaling

1. Deze regeling kan door de Bestuurskring worden gewijzigd of ingetrokken met instemming van de LOS-Kring.

Bijlage 9: BeeldVormend Gesprek (BVG)

	BEELDFORMEND GESPREK
Naam leerling: Datum: Aanwezigen:	

Type:

☐ interview	☐ kaartspel	☐ JHK
☐ boswandeling	☐ anders, namelijk: _____	

Aanleiding voor dit BVG:

Vragen:

Hoe zit je erbij?

Hoe gaat het met je?

Waar in ben je de afgelopen tijd gegroeid?

Ben je gegroeid op gebied van ZZZ (zelfstandig, zelfsturend, zelfredzaam)?

Indien van toepassing: Heb je een eigen telefoon, en kun je zelfstandig gebruik maken van de “LOS’jes” en “LOS kring moties” appgroepen?

Onderwerpen om eventueel naar door te vragen en beeld van team/specialisten te geven:

- Leerdoelenverzamelalbum
- Rekenvaardigheden (sommen, meten, wegen, geld, patronen, sorteren, ...)
- Taalvaardigheden (spreken, luisteren, schrijven, lezen, ...)
- Engels

- Tweede vreemde taal
- Specifieke vakken / skills
- Verbinding met anderen
- Ruimte nemen
- Grenzen aangeven
- Keuzes maken
- Lichamelijke gezondheid
- Nieuwe activiteiten
- Bijdrage in LOS (-kring, wie wil bord, organiseren, ...)
- Schermgebruik

Waar word jij gelukkig van? Waar droom je van?

Zijn er dingen die moeilijk gaan? Heb je ergens hulp bij nodig?

Beeld van het team met betrekking tot groei en ontwikkelpunten:

Hoe ga je weg?

Acties naar aanleiding van dit BVG:

Leerling:

Ouders:

LOS/begeleiders: noteer de antwoorden op de groeivraag ook in Mens in Beeld onder het kopje van het huidige jaar.

Follow-up m.b.t. deze acties:

Volgend BVG:

Bijlage 10: Toestemming verstrekking medicatie

Leren • Ontdekken • Spelen

Sociocratische leeromgeving LOS Deurne

Verklaring Toestemming tot verstrekken van medicatie op verzoek

Hierbij geven ondergetekenden, ouder(s)/verzorger(s) van:

Naam kind:

Geboortedatum:

toestemming aan LOS Deurne

om bovengenoemd kind tijdens haar/zijn verblijf op Sociocratische Leeromgeving LOS Deurne het hierna genoemde medicijn toe te dienen. Het medicijn wordt toegediend conform onderstaande informatie.

Gegevens betreffende de medicatie:

Naam medicijn	
Toepassing t.b.v. (kwaal)	
Houdbaarheidsdatum	
Naam behandelend arts	
Naam uitgevende apotheek	
Bewaarplaats van het geneesmiddel	
Wijze van toediening	
Datum start gebruik	
Datum einde gebruik	

Er is instructie gegeven over het toedienen van de medicatie:

Door (ouder(s)):	
Aan (begeleiders):	Begeleider 1: Begeleider 2:
Datum:	
Een evaluatie (door deze personen) zal plaatsvinden op datum:	

Hierbij is overeengekomen dat toediening van de medicatie zal plaatsvinden als volgt:

	maandag	dinsdag	donderdag	vrijdag
Door begeleider				
Dosering				
Tijdstip(pen) toediening				

LOS Deurne mag bij twijfel of onduidelijkheid zelf contact opnemen met behandelend arts en aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid over eventuele bijwerkingen die op kunnen treden als gevolg van toediening door de begeleiders van LOS Deurne.

Akkoordverklaring getekend te Deurne op.....-.....-.....

Naam ouder/verzorger 1:.....Handtekening.....

Naam ouder/verzorger 2:.....Handtekening.....

Naam begeleider 1:..... Handtekening.....

Naam begeleider 2:.....Handtekening.....

Bijlage 11: Perspectiefkringformulier

Tijdens een Perspectiefkring maken we zaken die niet lekker lopen **bespreekbaar**, met de intentie om wat vast zit weer in **beweging** te brengen. Soms lukt het om direct tot een oplossing te komen; soms is daar meer voor nodig (na de kring). Wat altijd mogelijk is tijdens de Perspectiefkring, is dat alle betrokken partijen zich **uitspreken** en **luisteren** naar het perspectief van de ander. De Perspectiefkringleden faciliteren het gesprek.

Datum aanvragen:

(namen)

vragen de hulp van de Perspectiefkring bij het onderstaande:

(Korte omschrijving van de situatie waar je hulp bij wil)

Wie willen jullie als spaceholder(s) bij deze Perspectiefkring?

Tijdstip Perspectiefkring?

Bijlage 12: Ouders en LOS

Alle ouders van LOS-leerlingen zijn automatisch lid van Oudervereniging Filos. Deze vereniging werkt, net als de LOS Kring, op een sociocratische wijze. Ieder individu heeft een stem en zal worden gehoord. Voor statuten en huishoudelijk reglement: zie www.filosdeurne.nl

De ouders kunnen ook zelf initiatief nemen tot het organiseren van activiteiten. In overleg met de begeleiders van LOS kan afgestemd worden op welke momenten het pand en/of het terrein van LOS hiervoor beschikbaar is. De organisatie van inhoud en vorm van deze activiteiten ligt in handen van de ouders.

Mogelijke activiteiten kunnen zijn:

Deelavonden

Als je kind op een natuurlijke manier mag leren, ontdekken en spelen, vraagt dat van ouders een onvoorwaardelijk vertrouwen in het proces van je kind. Dit kan soms moeilijk zijn. Het vraagt namelijk van je dat je veel (aangeleerde) aannames over opvoeding en ouderschap overboord zet en dat je (weer) gaat vertrouwen op je eigen wijsheid en die van je kind. In liefde en vertrouwen, zonder verwachtingen, je kind zijn of haar eigen weg laten ontdekken en volgen, vraagt van ouders geduld, een luisterend oor en reflectievermogen. Elk kind zal namelijk ook de eigen ouders spiegelen en dit kan soms confronterend zijn. Tijdens een deelavond praten ouders met elkaar, delen hun ervaringen, hun twijfels, hun vragen en hun oplossingen.

Er is een leidraad voorhanden om dit delen door middel van een sociocratische kring goed te laten verlopen. Het gebruik van de sociocratische kringmethode zorgt ervoor dat iedereen aan het woord komt en gehoord wordt. Eén van de ouders is gespreksleider. Indien gewenst is een LOS-begeleider aanwezig om deze gespreksleider te ondersteunen in dit proces.

Thema-avonden

Alle ervaringen die we opdoen zijn leermomenten. We leren op LOS Deurne om zelfstandig, zelfsturend, zelf-oplossend vanuit eigen kracht en intrinsieke motivatie ons leerproces en ons leven vorm te geven. Hier zoeken we de balans tussen geven en ontvangen. Dit betreft niet alleen de traditionele schoolse leergebieden (de vakken); het gaat vaak over zaken die betrekking hebben op welzijn en gezondheid, goed zorgen voor 'hart en ziel'. Denk aan onderwerpen zoals (gezonde) voeding, omgaan met social media/gaming,

Veel ervaringen die leerlingen opdoen bij LOS, hebben een relatie met de ervaringen thuis. Het kan voorkomen dat hieruit bij ouders de wens ontstaat om over een bepaald onderwerp met andere LOS-ouders en/of met een expert te spreken. Zo kunnen de LOS-ervaringen en de opvoeding die de kinderen thuis ervaren, mogelijk beter op elkaar worden afgestemd. Ook tijdens een thema-avond willen we elkaar vanuit onze LOS-visie ontmoeten. Bij een thema-avond is daarom altijd een LOS-begeleider aanwezig om te kunnen duiden waar LOS en de LOS-leerlingen (op dat moment) staan in het proces met betrekking tot een bepaald onderwerp en om vragen daarover te kunnen beantwoorden.

Moties inbrengen in de LOS Kring

Als de Filos-Kring moties heeft die over de uitvoering van LOS gaan, dan dienen twee vertegenwoordigers van Filos deze motie in voor de LOS kring via info@losdeurne. De twee vertegenwoordigers dienen bij de behandeling van de motie in de LOS Kring aanwezig te zijn om

het voorstel in te brengen. De datum van behandeling van de motie wordt in overleg met deze vertegenwoordigers vastgesteld. De vertegenwoordigers van de ouders spreken in de LOS Kring dus namens de

ouders. Het besluit van de LOS Kring, dat altijd het hoogste goed van LOS voor ogen heeft, is bindend. De vertegenwoordigers van de ouders die aanwezig zijn bij de LOS Kring, koppelen dit besluit terug naar Filos eventueel met toevoeging van een beschrijving van het sociocratisch proces in de LOS Kring.

Individuele vragen of verzoeken van ouders worden bij 'een theetje' in de ochtend (informeel) of in beeldvormende gesprekken (formeel) besproken (zie hoofdstuk 5).

Bijlage 13: Thuisonderwijskinderen

Vanuit onze visie – voor hart & ziel – stellen wij ons open voor kinderen en ouders die bewust kiezen voor Natuurlijk Leren.

Er is een groep ouders die voor hun kinderen thuisonderwijs verzorgt op basis van Natuurlijk Leren. Zij maken thuis, net als onze LOS-leerlingen, kennis met vele onderwerpen. LOS Deurne kan deze kinderen en deze ouders nog iets extra's bieden: het oefenen van diverse sociale vaardigheden en sociocratische besluitvorming in een setting die aansluit bij de visie van deze ouders en kinderen.

Thuisonderwijs-kinderen die bij LOS Deurne willen komen spelen en ervaren, volgen **dezelfde aanmeldingsprocedure als alle LOS-leerlingen**. Indien van beide zijden het vertrouwen wordt uitgesproken dat LOS Deurne van meerwaarde kan zijn voor deze kinderen, tekenen de ouders een plaatsingsovereenkomst. In de plaatsingsovereenkomst is onder meer opgenomen dat de verantwoordelijkheid voor onderwijsverplichtingen bij de ouders thuis blijft (conform artikel 5b van de Leerplichtwet) en dat alle – sociocratisch vastgestelde – afspraken bij LOS Deurne ook voor deze kinderen en ouders gelden. Ouders van thuisonderwijs-kinderen betalen eenzelfde maandbedrag voor hun kind(eren) als de ouders van LOS-leerlingen.